

Council of the
European Union

Brussels, 1 June 2023

10090/23

**Interinstitutional File:
2016/0063 (NLE)**

**JUR 360
JAI 765
FREMP 170
DROIPEN 80
COCON 35
COHOM 120
COPEN 180
EDUC 241
MIGR 191
SOC 420
ANTIDISCRIM 120**

LEGISLATIVE ACTS AND OTHER INSTRUMENTS: CORRIGENDUM/RECTIFICATIF

Subject: Council of Europe Convention on preventing and combating violence
against women and domestic violence
(ST 14868/16 ADD1, 20 February 2017)

LANGUAGES concerned: **CS, LT**

PROCEDURE APPLICABLE (according to Council document R/2521/75):

— Procedure 2(b) (obvious errors in a number of language versions)

TIME LIMIT for the observations by Member States: **Thursday 1 June 2023 18:00**

**OBSERVATIONS to be notified to: dql.rectificatifs@consilium.europa.eu
(DQL RECTIFICATIFS (JUR 7), Directorate Quality of Legislation, Legal Service)**

OPRAVA

Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí

(ST 14868/16 ADD1, 27. ledna 2017)

Znění úmluvy se nahrazuje tímto:

Úmluva Rady Evropy
o prevenci a potírání násilí
na ženách
a domácího násilí

Istanbul, 11. 5. 2011

Preamble

Členské státy Rady Evropy a další signatáři této úmluvy,

připomínající Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (ETS č. 5, 1950) a její protokoly, Evropskou sociální chartu (ETS č. 35, 1961, revidovanou v roce 1996, ETS č. 163), Úmluvu Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidskými bytostmi (CETS č. 197, 2005) a Úmluvu Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání (CETS č. 201, 2007);

připomínající následující doporučení Výboru ministrů členským státům Rady Evropy: Doporučení Rec(2002)5 o ochraně žen proti násilí, Doporučení CM/Rec(2007)17 o standardech a mechanismech rovnosti pohlaví, Doporučení CM/Rec(2010)10 o roli žen a mužů při předcházení konfliktů a jejich řešení a při budování míru, a další relevantní doporučení;

berouce v úvahu rostoucí počet rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, jenž stanoví důležité standardy v oblasti násilí na ženách;

přihlížejíce k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech (1966), k Mezinárodnímu paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech (1966), Úmluvě OSN o odstranění všech forem diskriminace žen („CEDAW“, 1979) a jejímu Opčnímu protokolu (1999), jakož i k Obecnému doporučení č. 19 Výboru CEDAW o násilí na ženách, k Úmluvě OSN o právech dítěte (1989) a jejím Opčním protokolům (2000) a k Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením (2006);

přihlížejíce k Římskému statutu Mezinárodního trestního soudu (2002);

připomínající základní zásady mezinárodního humanitárního práva a zejména Ženevskou úmluvu (IV) o ochraně civilních osob za války (1949) a její Dodatkové protokoly I a II (1977):

odsuzující veškeré formy násilí na ženách a domácího násilí;

uvědomující si, že klíčovým prvkem prevence násilí na ženách je zavedení rovnosti mezi ženami a muži *de iure* a *de facto*;

uvědomující si, že násilí na ženách je projevem historicky nerovných mocenských vztahů mezi ženami a muži, které vedly k dominanci mužů nad ženami a k diskriminaci žen ze strany mužů, a bránily ženám v plném rozvoji;

uvědomující si, že násilí na ženách je ze své strukturální povahy násilím založeným na pohlaví a že násilí na ženách je klíčovým společenským mechanismem, nutícím ženy do podřízeného postavení vůči mužům;

uvědomující si s velkým znepokojením, že ženy a dívky jsou často vystavovány závažným formám násilí, jako je domácí násilí, sexuální obtěžování, znásilnění, nucené sňatky, zločiny spáchané ve jménu takzvané „cti“ a mrzačení genitálií, jež představují závažná porušení lidských práv žen a dívek a hlavní překážku k dosažení rovnosti mezi ženami a muži;

uvědomující si, že přetrvávající porušování lidských práv během ozbrojených konfliktů, které postihuje civilní obyvatelstvo, zejména ženy, formou rozsáhlého nebo systematického znásilňování a sexuálního násilí a možnosti zvýšeného výskytu násilí založeného na pohlaví, a to jak během, tak i po skončení konfliktu;

uvědomující si, že ženy a dívky jsou vystaveny vyššímu riziku násilí založeného na pohlaví než muži;

uvědomující si, že domácí násilí postihuje ve vyšší míře ženy a zároveň že oběťmi domácího násilí mohou být i muži;

uvědomující si, že oběťmi domácího násilí jsou i děti, a to i jako svědkové násilí v rodině;

ve snaze vybudovat Evropu osvobozenou od násilí na ženách a od domácího násilí,

se dohodli na následujícím:

Hlava I – Účel, definice, rovnost a nediskriminace, obecné povinnosti

Článek 1 – Účel Úmluvy

1. Účelem této úmluvy je:

- a) chránit ženy proti všem formám násilí a předcházet, stíhat a odstraňovat násilí na ženách a domácí násilí;
- b) přispět k odstranění všech forem diskriminace žen a prosazovat skutečnou rovnost mezi ženami a muži, včetně posílení postavení žen;
- c) vytvořit komplexní rámec, politiky a opatření na ochranu a pomoc všem obětem násilí na ženách a domácího násilí;

- d) podporovat mezinárodní spolupráci zaměřenou na odstranění násilí na ženách a domácího násilí;
  - e) poskytovat podporu a pomoc organizacím a donucovacím orgánům při účinné spolupráci za účelem přijetí společného postupu při odstraňování násilí na ženách a domácího násilí.
2. Za účelem zajištění účinného provádění ustanovení této úmluvy smluvními stranami zřizuje Úmluva zvláštní kontrolní mechanismus.

Článek 2 – Rozsah působnosti Úmluvy

1. Tato úmluva se vztahuje na všechny formy násilí na ženách, včetně domácího násilí, které postihuje ženy nepoměrně více.
2. Smluvní strany se vyzývají, aby tuto úmluvu uplatňovaly na všechny oběti domácího násilí. Při provádění ustanovení této úmluvy budou smluvní strany věnovat zvláštní pozornost ženským obětem násilí založeného na pohlaví.
3. Tato úmluva bude uplatňována v dobách míru i v případech ozbrojených konfliktů.

Článek 3 – Definice

Pro účely této úmluvy:

- a) „násilím na ženách“ se rozumí porušení lidských práv a forma diskriminace žen a znamená všechny násilné činy založené na pohlaví, které vedou nebo pravděpodobně povedou k fyzické, sexuální, psychické nebo ekonomické újmě nebo utrpení žen, včetně hrozeb takovým činem, donucování či svévolného zbavení svobody, ať na veřejnosti nebo v soukromí;

- b) „domácím násilím“ se rozumí všechny činy fyzického, sexuálního, psychického nebo ekonomického násilí, k nimž dojde v rámci rodiny či domácnosti, nebo mezi bývalými či současnými manželi a partnery, bez ohledu na to, zda pachatel sdílí nebo sdílel společné bydliště s obětí;
- c) „gender“ znamená společensky ustanovené role, chování, jednání a vlastnosti, které daná společnost pokládá za odpovídající pro ženy a muže;
- d) „násilí založené na pohlaví páchané na ženách“ znamená násilí zaměřené proti ženě proto, že je žena, nebo které postihuje ženy nepoměrně více;
- e) „obětí“ se rozumí každá fyzická osoba, která je objektem jednání popsanych v písmenech a) a b);
- f) „ženami“ se rozumí i dívky mladší 18 let.

Článek 4 – Základní práva, rovnost a nediskriminace

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření k prosazování a ochraně práva každého, zejména žen, na život bez násilí ve veřejné i soukromé oblasti.
2. Smluvní strany odsuzují všechny formy diskriminace žen a bezodkladně přijmou legislativní a jiná opatření nezbytná k jejímu zabránění, zejména tím, že:
  - zakotví do svých národních ústav nebo jiných příslušných právních předpisů zásadu rovnosti žen a mužů a zajistí praktické uskutečnění této zásady;

- zakáží diskriminaci žen, včetně použití sankcí tam, kde jich bude třeba;
  - zruší zákony a postupy, které jsou vůči ženám diskriminační.
3. Provádění ustanovení této úmluvy smluvními stranami, zvláště opatření na ochranu práv obětí, musí být zajištěna bez jakékoliv diskriminace, zejména diskriminace na základě pohlaví, genderu, rasy, barvy pleti, jazyka, náboženského, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, sexuální orientace, genderové identity, věku, zdravotního stavu, zdravotního postižení, rodinného stavu, postavení migranta nebo uprchlíka či jiného postavení.
  4. Zvláštní opatření, která jsou nezbytná k zabránění násilí založeného na pohlaví a k ochraně žen před ním, nebudou podle této úmluvy pokládána za diskriminaci.

Článek 5 – Povinnosti státu a náležitá péče

1. Smluvní strany se zdrží zapojení do jakéhokoli násilného jednání vůči ženám a zajistí, aby státní orgány, úředníci, zástupci státu, instituce a další subjekty jednající jménem státu postupovali v souladu s touto povinností.
2. Smluvní strany přijmou legislativní a jiná opatření nezbytná k výkonu náležité péče za účelem předcházení, vyšetřování, trestání a odškodňování za násilné činy spadající do působnosti této úmluvy, kterých se dopustí nestátní subjekty.

Článek 6 – Politiky zohledňující rovnost žen a mužů

Smluvní strany se zavazují, že do provádění a hodnocení dopadu ustanovení této úmluvy začlení genderové hledisko a že budou podporovat a účinně prosazovat politiku rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen.

Hlava II – Ucelený přístup a shromažďování údajů

Článek 7 – Komplexní a koordinovaný přístup

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření k přijetí a provádění celostátního účinného, komplexního a koordinovaného přístupu, zahrnujícího veškerá příslušná opatření k předcházení a potírání všech forem násilí spadající do působnosti této úmluvy a k zajištění ucelené reakce na násilí na ženách.
2. Smluvní strany zajistí, aby se podle přístupů uvedených v odstavci 1 stala těžištěm veškerých opatření práva oběti a aby tato opatření byla prováděna prostřednictvím účinné spolupráce mezi všemi příslušnými orgány, institucemi a organizacemi.
3. Opatření přijatá podle tohoto článku budou tam, kde je to vhodné, zahrnovat všechny příslušné subjekty, jako jsou vládní instituce, národní, regionální a místní parlamenty a úřady, národní instituce pro lidská práva a občanské organizace.

Článek 8 – Finanční zdroje

Smluvní strany poskytnou přiměřené finanční a lidské zdroje pro účely zajištění náležitého provádění uceleného přístupu, opatření a programů pro předcházení a potírání všech forem násilí spadajících do působnosti této úmluvy, včetně těch, které vykonávají nevládní organizace a občanská společnost.

Článek 9 – Nevládní organizace a občanská společnost

Smluvní strany budou uznávat, podněcovat a na všech úrovních podporovat činnost příslušných nevládních organizací a občanské společnosti, které působí v oblasti boje proti násilí na ženách, a zavedou účinnou spolupráci s těmito organizacemi.

Článek 10 – Koordinační orgán

1. Smluvní strany určí či zřídí jeden nebo více úředních orgánů zodpovědných za koordinaci, provádění, kontrolu a hodnocení postupů a opatření k předcházení a potírání všech forem násilí spadajících do působnosti této úmluvy. Tyto orgány budou koordinovat shromažďování údajů uvedených v článku 11, analyzovat je a rozšiřovat své výsledky.
2. Smluvní strany zajistí, aby orgány určené či zřízené podle tohoto článku získávaly informace obecné povahy o opatřeních přijatých na základě Hlavy VIII.
3. Smluvní strany zajistí, aby orgány určené či zřízené podle tohoto článku měly možnost přímo komunikovat a udržovat vztahy se svými protějšky v ostatních smluvních stranách.

Článek 11 – Shromažďování údajů a výzkum

1. Pro účely provádění této úmluvy se smluvní strany zavazují:
  - a) shromažďovat v pravidelných intervalech rozčleněné příslušné statistické údaje o případech všech forem násilí spadajících do působnosti této úmluvy;
  - b) podporovat výzkum v oblasti všech forem násilí spadajících do působnosti Úmluvy za účelem zkoumání jejich hlavních příčin a následků, míry výskytu a odsouzení, jakož i účinnosti opatření přijatých k provádění této úmluvy.
2. Smluvní strany se budou snažit provádět v pravidelných intervalech průzkumy mezi obyvatelstvem za účelem vyhodnocení převažujících jevů a trendů všech forem násilí spadajících do působnosti této úmluvy.

3. Smluvní strany poskytnou skupině expertů podle článku 66 této úmluvy informace shromážděné na základě tohoto článku za účelem podpory mezinárodní spolupráce a umožnění mezinárodního srovnávání.
4. Smluvní strany zajistí, aby informace shromážděné na základě tohoto článku byly přístupné veřejnosti.

Hlava III – Prevence

Článek 12 – Obecné povinnosti

1. Smluvní strany přijmou nezbytná opatření k prosazování změn společenských a kulturních vzorců, pokud jde o chování žen a mužů s cílem vymýcení předsudků, obyčejů, tradic a veškerých dalších zvyklostí, které jsou založené na myšlence podřazenosti žen nebo stereotypních úlohách žen a mužů.
2. Smluvní strany prijmou nezbytná legislativní a jiná opatření k předcházení všech forem násilí spadajících do působnosti této úmluvy, spáchaných jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobou.
3. Veškerá opatření přijatá na základě této hlavy budou zohledňovat a řešit specifické potřeby osob, které se staly zranitelnými vlivem konkrétních okolností, přičemž těžištěm těchto opatření budou lidská práva všech obětí.
4. Smluvní strany přijmou nezbytná opatření, kterými budou podporovat všechny členy společnosti, především muže a chlapce, aby aktivně přispívali k předcházení všech forem násilí spadajících do působnosti této úmluvy.
5. Smluvní strany zajistí, aby žádné násilné činy spadající do působnosti této úmluvy nebylo možno ospravedlnit jinou kulturou, zvyky, náboženstvím, tradicí, nebo takzvanou „ctí“.

6. Smluvní strany přijmou nezbytná opatření k podpoře programů a aktivit zaměřených na posílení postavení žen.

Článek 13 – Zvyšování obecného povědomí

1. Smluvní strany budou pravidelně a na všech úrovních podporovat nebo uskutečňovat kampaně nebo programy, a to i ve spolupráci s národními institucemi pro lidská práva a orgány pro prosazování rovnosti, občanskou společností a nevládními organizacemi, zejména ženskými organizacemi, kde je to vhodné, zaměřené na zvýšení obecného povědomí a porozumění širokou veřejností různých projevů všech forem násilí spadajících do působnosti této úmluvy, jejich dopadů na děti a nutnosti předcházení takovému násilí.
2. Smluvní strany zajistí, že mezi širokou veřejností budou rozsáhle šířeny informace o dostupných opatřeních pro předcházení násilným činům spadajících do působnosti této úmluvy.

Článek 14 – Vzdělávání

1. Smluvní strany učiní tam, kde je to vhodné, nezbytné kroky k využívání výukového materiálu o otázkách jako je rovnost žen a mužů, nestereotypní role žen a mužů, vzájemná úcta, nenásilné řešení konfliktů v mezilidských vztazích, násilí založené na pohlaví páchané na ženách a právo na osobní integritu, který by byl přizpůsoben rozvíjejícím se schopnostem žáků a zahrnut do formálních školních osnov na všech úrovních vzdělávacího systému.
2. Smluvní strany učiní nezbytné kroky k podpoře zásad uvedených v odstavci 1 v neformálních vzdělávacích zařízeních, stejně jako ve sportovních a kulturních zařízeních, zařízeních pro trávení volného času a v médiích.

Článek 15 – Školení odborníků

1. Smluvní strany poskytnou nebo posílí odpovídající školení příslušných odborníků, zabývajících se oběťmi nebo pachateli všech násilných činů spadajících do působnosti této úmluvy, o předcházení a odhalování takového násilí, o rovnosti žena a mužů, o potřebách a právech obětí, stejně jako o tom, jak předcházet druhotné viktimizaci.
2. Smluvní strany budou podporovat, aby školení uvedená v odstavci 1 zahrnovala školení o koordinované meziodborové spolupráci, která umožní komplexní a odpovídající řešení zaznamenaných případů násilí spadajících do působnosti této úmluvy.

Článek 16 – Programy preventivní intervence a léčby

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření ke zřízení nebo k podpoře programů zaměřených na výuku pachatelů domácího násilí, aby si osvojili nenásilné chování v mezilidských vztazích, s cílem zabránit dalšímu násilí a změnit násilné vzorce chování.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření ke zřízení nebo k podpoře programů léčby zaměřených na zabránění pachatelům, zejména sexuálním pachatelům, v opakování trestné činnosti.
3. Při přijímání opatření podle odstavců 1 a 2 smluvní strany zajistí, aby jejich prvořadými zájmy byly bezpečí, podpora a lidská práva obětí a aby tam, kde je to vhodné, byly tyto programy zřízeny a prováděny v úzké spolupráci se speciálními službami na podporu obětí.

Článek 17 – Zapojení soukromého sektoru a médií

1. Smluvní strany budou podporovat, aby se soukromý sektor, sektor informačních a komunikačních technologií a média, s náležitým ohledem na svobodu projevu a jejich nezávislost, zapojily do vypracovávání a zavádění politik a aby si stanovily pravidla a samoregulační standardy pro předcházení násilí na ženách a zvýšení úcty k jejich důstojnosti.
2. Ve spolupráci se zástupci soukromého sektoru budou smluvní strany rozvíjet a podporovat dovednosti dětí, rodičů a pedagogů týkající se toho, jak se pohybovat v prostředí informačních a sdělovacích prostředků zprostředkovávajících přístup k závadnému obsahu sexuální nebo násilné povahy, který by mohl mít škodlivý vliv.

Hlava IV – Ochrana a podpora

Článek 18 – Obecné povinnosti

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k ochraně všech obětí před jakýmkoliv dalšími násilnými činy.
2. V souladu s vnitrostátním právem přijmou smluvní strany legislativní nebo jiná opatření nezbytná k zavedení vhodných mechanismů pro účinnou spolupráci mezi všemi příslušnými státními orgány, včetně soudů, státních zastupitelství, donucovacích orgánů, místních a regionálních úřadů, stejně jako nevládních organizací a dalších příslušných organizací a subjektů, při poskytování ochrany a podpory obětem a svědkům všech forem násilí spadajících do působnosti této úmluvy, včetně odkazu na obecné a speciální podpůrné služby upravené v člancích 20 a 22 této úmluvy.

3. Smluvní strany zajistí, aby opatření přijatá v souladu s touto hlavou:
- vycházela z chápání násilí na ženách a domácího násilí jako násilí založeného na pohlaví a zaměřila se na lidská práva a bezpečí obětí;
  - vycházela z komplexního přístupu, který zohlední vztahy mezi oběťmi, pachateli, dětmi a jejich širší sociální prostředí;
  - byla zaměřená na zamezení druhotné viktimizace;
  - byla zaměřená na posílení postavení a ekonomické nezávislosti obětí násilí z řad žen;
  - umožnila, aby tam, kde je to vhodné, umístění škály ochranných a podpůrných služeb ve stejných prostorách;
  - řešila konkrétní potřeby zranitelných osob, včetně dětských obětí, a aby jim tato opatření byla dostupná.
4. Tyto služby budou poskytovány bez ohledu na ochotu obětí podat trestní oznámení, nebo svědčit proti jakémukoliv pachateli.
5. Smluvní strany přijmou vhodná opatření k poskytování konzulární a další ochrany a podpory svým státním příslušníkům a dalším obětem, které mají na tuto ochranu nárok podle závazků plynoucích jim z mezinárodního práva.

Článek 19 – Informace

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, že oběti včas a v dostatečném rozsahu obdrží příslušné informace o dostupných podpůrných službách a právních opatřeních v jazyce, kterému rozumí.

Článek 20 – Obecné podpůrné služby

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která obětem zajistí přístup ke službám usnadňujícím jejich zotavení z násilného útoku. Tato opatření by v případě nutnosti měla zahrnovat i služby jako je právní a psychologické poradenství, finanční pomoc, ubytování, vzdělávání, školení a pomoc při hledání zaměstnání.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která obětem zajistí přístup ke zdravotní péči a sociálním službám, a která zajistí dostatečné prostředky na tyto služby a školení pro odborníky, aby byli schopni poskytnout obětem pomoc a odkázat je na vhodné služby.

Článek 21 – Pomoc při individuálních/hromadných stížnostech

Smluvní strany zajistí, aby oběti měly informace a přístup k příslušným regionálním a mezinárodním mechanismům pro podávání individuálních/hromadných stížností. Při předkládání těchto stížností budou smluvní strany podporovat poskytování citlivé a informované pomoci obětem.

Článek 22 – Specializované podpůrné služby

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, aby v přiměřeném územním rozložení poskytla nebo zajistila okamžité, krátkodobé i dlouhodobé specializované podpůrné služby všem obětem jakéhokoliv násilného činu spadajícího do působnosti této úmluvy.
2. Smluvní strany poskytnou nebo zajistí specializované ženské podpůrné služby na pomoc všem ženám, které se staly obětmi násilí, a jejich dětem.

Článek 23 – Azylové domy

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření ke zřízení dostatečného množství vhodných, snadno dostupných azylových domů určených k poskytnutí bezpečného bydlení, a budou je aktivně nabízet obětem, zejména ženám a jejich dětem.

Článek 24 – Telefonní linky pomoci

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření ke zřízení celostátní bezplatné telefonní linky pomoci s nepřetržitým provozem (24 hodin denně/7 dní v týdnu) pro poskytování pomoci volajícím ohledně jakékoli formy násilí spadající do působnosti této úmluvy, a to důvěrně nebo s náležitým ohledem na anonymitu volajících.

Článek 25 – Podpora obětem sexuálního násilí

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření ke zřízení dostatečného množství vhodných, snadno přístupných krizových referenčních center pro oběti znásilnění nebo sexuálního násilí za účelem poskytnutí lékařského a forenzního vyšetření, podpory v traumatických stavech a poradenství obětem.

Článek 26 – Ochrana a podpora dětských svědků

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby při poskytování služeb na ochranu a podporu obětem byla náležitě zohledněna i práva a potřeby dětských svědků všech forem násilí spadajících do působnosti této úmluvy.
2. Opatření přijatá podle tohoto článku budou zahrnovat psychosociální poradenství přiměřené věku pro dětské svědky všech forem násilí spadajících do působnosti této úmluvy a budou náležitě zohledňovat nejlepší zájem dítěte.

Článek 27 – Oznamování

Smluvní strany přijmou nezbytná opatření za účelem povzbuzení všech osob, jež se stanou svědkem spáchání násilného činu spadajícího do působnosti této úmluvy nebo jež mají oprávněný důvod se domnívat, že k takovému činu může dojít nebo že lze další násilný čin očekávat, aby to oznámily příslušným organizacím nebo úřadům.

Článek 28 – Oznamování ze strany odborníků

Smluvní strany přijmou taková nezbytná opatření, kterými zajistí, aby jim zásady mlčenlivosti, které vnitrostátní právo ukládá některým profesním skupinám, nebránily v možnosti za vhodných podmínek podat oznámení příslušným organizacím nebo úřadům, pokud mají oprávněný důvod se domnívat, že byl spáchán závažný násilný čin spadající do působnosti této úmluvy a že další závažné násilné činy lze očekávat.

Hlava V – Hmotné právo

Článek 29 – Civilní soudní řízení a prostředky nápravy

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která poskytnou obětem přiměřené občanskoprávní prostředky nápravy proti pachateli.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která v souladu s obecnými zásadami mezinárodního práva poskytnou obětem přiměřené občanskoprávní prostředky nápravy proti státním orgánům, které nesplnily svou povinnost přijmout v rámci svých pravomocí nezbytná preventivní nebo ochranná opatření.

Článek 30 – Náhrada škody

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí obětem právo požadovat od pachatelů náhradu škody za jakýkoliv trestný čin stanovený touto úmluvou.
2. Přiměřenou náhradu škody poskytne stát těm osobám, které utrpěly závažné ublížení na těle nebo újmu na zdraví v rozsahu, v němž odškodné není uhrazeno z jiných zdrojů, například od pachatele, z pojištění nebo ze státních finančních zdrojů určených na zdravotní a sociální potřeby. To smluvním stranám nebrání, aby vyrovnání za poskytnutou náhradu škody požadovaly na pachateli, pokud je přitom náležitě zohledněna bezpečnost oběti.
3. Opatření přijatá v souladu s odstavcem 2 zajistí, aby taková náhrada škody byla poskytnuta v přiměřené lhůtě.

Článek 31 – Svěření do péče, styk s dítětem a bezpečnost

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k tomu, aby při určování práva na svěření do péče a práva na styk s dítětem byly brány v úvahu případy násilí spadající do působnosti této úmluvy.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k tomu, aby výkon práva na styk s dítětem nebo na svěření do péče neohrozil práva a bezpečnost oběti či dítěte.

Článek 32 – Občanskoprávní důsledky nucených sňatků

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k tomu, aby sňatky uzavřené z donucení bylo možno prohlásit za zdánlivé, neplatné nebo je rozvázat bez zbytečného finančního nebo administrativního zatížení oběti.

Článek 33 – Psychické násilí

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost takového úmyslného jednání, které formou nátlaku nebo vyhružek vážně naruší duševní integritu osoby.

Článek 34 – Nebezpečné pronásledování

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost úmyslného jednání spočívajícího v opakovaném výhrůžném jednání vůči jiné osobě, které v ní vyvolá obavy o vlastní bezpečnost.

Článek 35 – Fyzické násilí

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost spáchání úmyslných činů fyzického násilí proti jiné osobě.

Článek 36 – Sexuální násilí, včetně znásilnění

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost následujícího úmyslného jednání:
  - a) provedení vaginálního, análního nebo orálního vniknutí sexuální povahy do těla druhé osoby jakoukoli částí těla nebo předmětem bez jejího souhlasu;
  - b) vykonání jiných činů sexuální povahy s osobou bez jejího souhlasu;
  - c) přinucení jiné osoby bez jejího souhlasu k činům sexuální povahy s třetí osobou.

2. K souhlasu musí dojít dobrovolně jako k projevu svobodné vůle, posuzované v kontextu souvisejících okolností.
3. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, že se ustanovení odstavce 1 budou vztahovat i na činy spáchané vůči bývalým nebo současným manželům nebo partnerům, jak je uznává vnitrostátní právo.

Článek 37 – Nucený sňatek

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost úmyslného donucení dospělé osoby nebo dítěte k uzavření manželství.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost záměrného vylákání dospělé osoby nebo dítěte na území některé smluvní strany nebo jiného státu než je stát jejího nebo jeho pobytu za účelem donucení této dospělé osoby nebo dítěte k uzavření manželství.

Článek 38 – Mrzačení ženských pohlavních orgánů

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost následujícího úmyslného jednání:

- a) odstranění, obřízka nebo provedení jakéhokoli jiného mrzačení ženských velkých stydkých pysků, malých stydkých pysků nebo klitorisu nebo jejich částí;
- b) přinucení nebo obstarání ženy k podstoupení některého z úkonů uvedených pod písmenem a);
- c) podněcování, nucení nebo obstarání dívky k podstoupení některého z úkonů uvedených pod písmenem a).

Článek 39 – Nucené přerušení těhotenství a nucená sterilizace

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost následujícího úmyslného jednání:

- a) provedení přerušení těhotenství ženě bez jejího předchozího a informovaného souhlasu;
- b) provedení chirurgického zákroku, jehož účelem nebo následkem je ukončení přirozené reprodukční schopnosti ženy, bez jejího předchozího a informovaného souhlasu nebo pochopení zásahu.

Článek 40 – Sexuální obtěžování

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k zajištění, aby jakákoli forma nežádoucího verbálního, neverbálního nebo fyzického jednání sexuální povahy, jehož záměrem nebo důsledkem je narušení důstojnosti osoby, zejména při vytváření zstrašujícího, nepřátelského, ponižujícího, pokořujícího nebo urážlivého prostředí, podléhala trestním nebo jiným právním sankcím.

Článek 41 – Napomáhání, účastenství a pokus

- 1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost jakékoliv úmyslné formy napomáhání či účastenství na spáchání trestných činů podle článků 33, 34, 35, 36, 37, 38 písmene a) a článku 39 této úmluvy.
- 2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí trestnost úmyslného pokusu spáchat trestný čin podle článků 35, 36, 37, 38 písmene a) a článku 39 této úmluvy.

Článek 42 – Nepřijatelné ospravedlňování trestných činů, včetně trestných činů spáchaných ve jménu takzvané „cti“

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby v trestních řízeních, zahájených v důsledku spáchání jakéhokoli násilného činu spadajícího do působnosti této úmluvy, nebylo možné ospravedlnit takový čin kulturou, zvyky, náboženstvím, tradicí nebo takzvanou „ctí“. To se vztahuje zejména na tvrzení, že oběť porušila kulturní, náboženské či společenské normy, tradici nebo zvyky vhodného chování.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, že navádění dítěte ke spáchání jakéhokoli z trestných činů uvedených v odstavci 1 ze strany jakékoli osoby nesníží trestní odpovědnost této osoby za spáchané činy.

Článek 43 – Postih trestných činů

Trestné činy stanovené Úmluvou budou budou postihovány bez ohledu na povahu vztahu mezi obětí a pachatelem.

Článek 44 – Působnost

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby rozsah působnosti zahrnoval jakýkoliv trestný čin stanovený touto úmluvou, byl-li takový čin spáchán:
  - a) na jejich území; nebo
  - b) na palubě lodi plující pod jejich vlajkou; nebo
  - c) na palubě letadla registrovaného podle jejich práva; nebo
  - d) jejich občanem; nebo
  - e) osobou, která má obvyklé bydliště na jejich území.

2. Smluvní strany budou usilovat o přijetí nezbytných legislativních a jiných opatření, která zajistí, aby rozsah působnosti zahrnoval jakýkoliv trestný čin podle této úmluvy, byl-li spáchán proti občanovi nebo osobě mající obvyklé bydliště na jejich území.
3. Pro stíhání trestných činů podle článků 36, 37, 38 a 39 této úmluvy přijmou smluvní strany nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, že působnost nebude podléhat podmínce, že jsou tyto činy trestné na území, kde byly spáchány.
4. Pro stíhání trestných činů podle článků 36, 37, 38 a 39 této úmluvy přijmou smluvní strany nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, že působnost podle odstavce 1 písmen d) a e) nebude podléhat podmínce, že trestní stíhání může být zahájeno pouze na základě oznámení oběti nebo na základě poskytnutí informací státem, v němž ke spáchání činu došlo.
5. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k založení působnosti pro trestné činy podle této úmluvy, pokud se domnělý pachatel nachází na jejich území a tyto ho nevydají druhé smluvní straně pouze z důvodu státní příslušnosti.
6. Pokud se více než jedna smluvní strana domáhá své působnosti ve vztahu k domnělým trestným činům podle této úmluvy, dotčené smluvní strany spolu budou případně jednat s cílem určit nejvhodnější působnost pro stíhání činu.
7. Aniž jsou dotčena obecná pravidla mezinárodního práva, tato úmluva nevylučuje výkon trestněprávní působnosti smluvní strany v souladu s jejími vnitrostátními právními předpisy.

Článek 45 – Sankce a opatření

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření, která zajistí, aby za spáchání trestných činů stanovených touto úmluvou bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující sankce, s ohledem na jejich závažnost. Tyto sankce zahrnují, kde je to vhodné, uložení trestu odnětí svobody ve výši, která zakládá důvod pro vydání osoby do cizího státu.
2. Smluvní strany mohou přijmout další opatření vůči pachatelům, například:
  - sledování nebo dohled nad odsouzenými osobami;
  - zbavení rodičovských práv, nelze-li jiným způsobem zajistit nejlepší zájem dítěte, který může zahrnovat i bezpečí oběti.

Článek 46 – Přitěžující okolnosti

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby následující okolnosti, pokud již samy nejsou prvky zakládajícími trestný čin, byly podle příslušných ustanovení vnitrostátního práva brány v úvahu jako přitěžující okolnosti při určování trestů za trestné činy stanovené touto úmluvou:

- a) trestný čin byl spáchán na bývalém nebo současném manželovi nebo partnerovi, jak je uznává vnitrostátní právo, členem rodiny, osobou, která bydlí spolu s obětí, nebo osobou, která zneužila svého postavení;
- b) trestný čin nebo činy související byly spáchány opakovaně;

- c) trestný čin byl spáchán vůči osobě, která se stala zranitelnou vlivem konkrétních okolností;
- d) trestný čin byl spáchán vůči dítěti nebo v jeho přítomnosti;
- e) trestný čin byl spáchán společným jednáním více pachatelů;
- f) trestnému činu předcházelo mimořádné násilí nebo jím byl provázen;
- g) trestný čin byl spáchán za použití zbraně nebo pod hrozbou jejího použití;
- h) trestný čin měl za následek závažnou fyzickou nebo psychickou újmu oběti;
- i) pachatel byl již dříve usvědčen z trestných činů podobné povahy.

Článek 47 – Rozsudky vydané jinou smluvní stranou

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby v rámci ukládání sankcí mohly být zohledněny konečné odsuzující rozsudky vydané jinou smluvní stranou za trestné činy stanovené touto úmluvou.

Článek 48 – Zákaz řízení a rozsudků v rámci povinného alternativního řešení sporů

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k zakázání povinného alternativní řešení sporů, včetně mediaci a smírčího řízení, a to ve vztahu ke všem formám násilí spadajícím do působnosti této úmluvy.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby v případě uložení peněžitého trestu bylo náležitě přihlédnuto ke schopnosti pachatele dostát svým finančním závazkům vůči oběti.

Hlava VI – Vyšetřování, trestní stíhání, procesní právo a ochranná opatření

Článek 49 – Obecné povinnosti

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby vyšetřování a soudní řízení ve vztahu ke všem formám násilí spadajícím do působnosti této úmluvy proběhla bez zbytečného odkladu a aby ve všech fázích trestního řízení byla brána v úvahu práva oběti.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření, která zajistí, aby v souladu se základními zásadami lidských práv a s ohledem na genderově chápané násilí bylo zajištěno účinné vyšetřování a trestní stíhání trestných činů stanovených touto úmluvou.

Článek 50 – Okamžitá reakce, předcházení a ochrana

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby odpovědné orgány činné v trestním řízení reagovaly na všechny formy násilí spadající do působnosti této úmluvy neprodleně a přiměřeně tak, že nabídnou obětem vhodnou a okamžitou ochranu.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby se odpovědné orgány činné v trestním řízení neprodleně a přiměřeně zapojily do předcházení a ochrany před všemi formami násilí spadajícími do působnosti této úmluvy, včetně zavedení preventivně operativních opatření a shromažďování důkazů.

Článek 51 – Vyhodnocování a řízení rizik

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření, která zajistí, aby všechny příslušné orgány za účelem řízení rizik vyhodnocovaly riziko smrti, závažnost situace a riziko opakovaného násilí, a v případě nutnosti poskytovaly koordinovanou ochranu a podporu.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby byla při vyhodnocování rizik podle odstavce 1 ve všech fázích vyšetřování a při ukládání ochranných opatření náležitě zvážena skutečnost, že pachatelé násilných činů spadajících do působnosti této úmluvy vlastní zbraně nebo k nim mají přístup.

Článek 52 – Bezpečnostní zákaz vstupu do obydlí

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby byla příslušným orgánům dána pravomoc v situacích bezprostředního nebezpečí přikázat pachateli domácího násilí, aby na dostatečně dlouhou dobu opustil obydlí oběti nebo ohrožené osoby, a zakázat pachateli vstupovat do tohoto obydlí a navazovat styk s obětí nebo ohroženou osobou. Opatření učiněná podle tohoto článku musí upřednostňovat bezpečí obětí nebo ohrožených osob.

Článek 53 – Omezující nebo ochranné příkazy

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby obětem všech forem násilí spadajících do působnosti této úmluvy byly k dispozici vhodné omezující nebo ochranné příkazy.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby omezující nebo ochranné příkazy podle odstavce 1 byly:
  - dostupné pro okamžitou ochranu, aniž by to představovalo zbytečnou finanční a administrativní zátěž pro oběť;
  - vydávány na určitou dobu nebo do doby jejich změny nebo zrušení;
  - v případě nutnosti vydávány *ex parte*, a to s okamžitou účinností;
  - dostupné bez ohledu na další soudní řízení nebo vedle nich;
  - přípustné pro uplatnění v následném soudním řízení.
3. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby porušení omezujících nebo ochranných příkazů vydaných podle odstavce 1 podléhalo účinným, přiměřeným a odrazujícím trestním nebo dalším právním sankcím.

Článek 54 – Vyšetřování a dokazování

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby v kterémkoli občanském či trestním řízení byly důkazy týkající se předchozích sexuálních vztahů a chování oběti přípustné pouze tehdy, bude-li to relevantní a nezbytné.

Článek 55 – Soudní řízení *ex parte* a *ex officio*

1. Smluvní strany zajistí, že vyšetřování nebo trestní stíhání trestných činů stanovených v článcích 35, 36, 37, 38 a 39 této úmluvy nebude zcela závislé na oznámení nebo žalobě ze strany oběti, pokud byl trestný čin spáchán celkově nebo částečně na jejich území, a že řízení může pokračovat i tehdy, pokud oběť stáhne svou výpověď nebo trestní oznámení.

2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby v souladu s podmínkami stanovenými jejich vnitrostátním právem poskytl možnost vládním a nevládním organizacím a poradcům v oblasti domácího násilí pomáhat obětem a/nebo je podporovat na jejich žádost v průběhu vyšetřování a soudních řízení v souvislosti s trestnými činy stanovenými touto úmluvou.

Článek 56 – Ochranná opatření

1. Smluvní strany prijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k ochraně práv a zájmů obětí, včetně zajištění jejich zvláštních potřeb jako svědků ve všech fázích vyšetřování a soudního řízení, a to zejména tím, že:
  - a) zajistí ochranu obětí, jejich rodin a svědků před zastrašováním, odplatou a opakovanou viktimizací;
  - b) zajistí, aby byly oběti alespoň v případech, kdy by ony a jejich rodiny mohly být vystaveny nebezpečí, informovány o tom, že pachatel utekl nebo byl částečně nebo úplně propuštěn;
  - c) oběti za podmínek stanovených vnitrostátním právem poučí o jejich právech a službách, které jsou jim k dispozici, a o vyřízení jejich trestního oznámení, o bodech obžaloby, o obecném průběhu vyšetřování nebo řízení, a jejich roli v rámci řízení, jakož i o výsledcích jejich případů;
  - d) obětem způsobem odpovídajícím pravidlům vnitrostátního práva zajistí možnost být slyšen, předložit důkazní prostředky a přednést své názory, potřeby a obavy, přímo nebo skrze prostředníka, a aby tyto byly brány v úvahu;
  - e) obětem poskytnou náležité podpůrné služby, které zajistí, aby jejich práva a zájmy mohly být řádně předneseny a zohledněny;

- f) zajistí, aby mohla být přijata opatření na ochranu soukromí a podoby oběti;
  - g) zajistí, aby se tam, kde je to možné, oběti a pachatelé trestných činů nedostali na soudech a vyšetřovacích služebnách do styku;
  - h) poskytnou obětem nezávislé a kvalifikované tlumočnický, jestliže jsou oběti účastníky řízení nebo jestliže předkládají důkazy;
  - i) umožní obětem vypovídat v souladu s pravidly svého vnitrostátního práva v soudní síni bez jejich osobní přítomnosti nebo alespoň bez přítomnosti údajného pachatele, a to zejména prostřednictvím využití vhodných komunikačních technologií, pokud jsou tyto k dispozici.
2. Dětské oběti a dětskému svědkovi násilí na ženách a domácího násilí budou případně přiznána zvláštní ochranná opatření, která zohlední nejlepší zájmy dítěte.

Článek 57 – Právní pomoc

Smluvní strany poskytnou obětem právo na právní podporu a bezplatnou právní pomoc za podmínek stanovených jejich vnitrostátním právem.

Článek 58 – Promlčení

Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní a jiná opatření, která zajistí, aby promlčecí lhůta pro zahájení jakéhokoli soudního řízení ve vztahu k trestným činům stanovených v člancích 36, 37, 38 a 39 této úmluvy trvala dostatečně dlouhou dobu a byla úměrná závažnosti příslušného trestného činu, aby bylo možné účinně zahájit řízení poté, co oběť dosáhla plnoletosti.

Článek 59 – Povolení k pobytu

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby obětem, jejichž povolení k pobytu závisí na povolení k pobytu manžela nebo partnera, jak je uznává vnitrostátní právo, bylo v případě zániku manželství nebo partnerství a za zvláště obtížných okolností uděleno na jejich žádost samostatné povolení k pobytu, bez ohledu na dobu trvání manželství nebo partnerství. Podmínky týkající se udělení a trvání samostatného povolení k pobytu se řídí vnitrostátním právem.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby oběti mohly dosáhnout přerušení řízení o vyhoštění vedeného v souvislosti s povolením k pobytu závislejícím na povolení k pobytu manžela nebo partnera, jak je uznává vnitrostátní právo, aby oběti mohly požádat o samostatné povolení k pobytu.
3. Smluvní strany vystaví obětem obnovitelné povolení k pobytu v některé z následujících dvou situací, nebo v obou dvou zároveň:
  - a) když se příslušný orgán domnívá, že jejich pobyt je nezbytný vzhledem k jejich osobní situaci;
  - b) když se příslušný orgán domnívá, že jejich pobyt je nezbytný pro účely spolupráce s příslušnými orgány při vyšetřování nebo trestním řízení.
4. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby oběti nucených sňatků zavlčené do jiné země za účelem sňatku, které následkem toho pozbyly svého povolení k pobytu v zemi jejich obvyklého bydliště, mohly toto povolení znovu získat.

Článek 60 – Genderově podmíněné žádosti o azyl

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby násilí založené na pohlaví páchané na ženách mohlo být uznáno jako forma pronásledování ve smyslu článku 1, písmene A. odstavce 2 Úmluvy z roku 1951 o právním postavení uprchlíků a jako forma závažné újmy, která zakládá potřebu doplňkové/dodatečné ochrany.
2. Smluvní strany zajistí, aby každý z důvodů pronásledování uvedených v Úmluvě byl vykládán genderově citlivě, a tam, kde bude zjištěno, že obavy z pronásledování obsahují jeden nebo více těchto důvodů, bude žadateli přiznán status uprchlíka v souladu s příslušnými souvisejícími dokumenty.
3. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k zavedení genderově citlivých postupů, které se týkají přijetí žadatele o azyl a podpůrných služeb pro něj, stejně jako genderově zaměřených instrukcí a genderově citlivých postupů v rámci řízení o azylu, včetně rozhodování o statusu uprchlíka a žádosti o mezinárodní ochranu.

Článek 61 – Zásada nenavracení

1. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření k zohledňování zásady nenavracení v souladu se stávajícími závazky v rámci mezinárodního práva.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby oběti násilí na ženách, které potřebují ochranu, nebyly, bez ohledu na svůj status nebo pobytový režim, za žádných okolností navraceny do kterékoli země, kde by byly ohroženy na životě nebo kde by mohly být vystaveny mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestání.

Hlava VIII – Mezinárodní spolupráce

Článek 62 – Obecné zásady

1. Smluvní strany budou vzájemně spolupracovat v souladu s ustanoveními této úmluvy a za použití příslušných mezinárodních a regionálních nástrojů týkajících se spolupráce v civilních a trestních věcech, ujednání založených na jednotných nebo recipročních úpravách právních předpisů a vnitrostátního práva, a to v co největším rozsahu, za účelem:
  - a) předcházení, potírání a stíhání všech forem násilí, spadajících do působnosti této úmluvy;
  - b) ochrany a pomoci obětem;
  - c) vyšetřování nebo řízení týkajících se trestných činů zavedených v souladu s touto úmluvou;
  - d) výkonu příslušných občanskoprávních a trestněprávních soudních rozhodnutí, vydaných soudními orgány smluvních stran, včetně ochranných příkazů.
2. Smluvní strany přijmou nezbytná legislativní nebo jiná opatření, která zajistí, aby oběti trestných činů stanovených touto úmluvou a spáchaných na území jiné smluvní strany než té, kde pobývají, mohly podávat stížnosti u odpovědných orgánů státu svého bydliště.

3. Pokud smluvní strana, kteřá váže vzájemnou právní pomoc v trestních věcech, vydání do cizího státu nebo výkon rozhodnutí v civilních nebo trestních věcech vydaných jinou smluvní stranou této úmluvy na existenci smlouvy, obdrží žádost o vzájemnou právní spolupráci od smluvní strany, s níž neuzavřela takovou smlouvu, může považovat tuto úmluvu za právní základ pro vzájemnou právní spolupráci v trestních věcech, vydání do cizího státu nebo výkonu rozhodnutí v občanských nebo trestních věcech, vydaných jinou smluvní stranou ve vztahu k trestným činům stanovených touto úmluvou.
4. Smluvní strany ve vhodných případech usilují o zařazení prevence a potírání násilí na ženách a domácího násilí do programů rozvojové spolupráce s třetími zeměmi, a to i uzavřením dvoustranných a vícestranných dohod s třetími zeměmi za účelem usnadnění ochrany obětí podle článku 18 odstavce 5.

Článek 63 – Opatření vztahující se na ohrožené osoby

Pokud má smluvní strana na základě jí dostupných informací důvodné podezření, že je osoba bezprostředně ohrožená některým z násilných činů uvedených v článcích 36, 37, 38 a 39 této úmluvy na území jiné smluvní strany, smluvní strana, která disponuje takovými informacemi, se vyzývá, aby je bez prodlení předala jiné smluvní straně za účelem zajištění přijetí přiměřených ochranných opatření. Tam, kde je to vhodné, budou tyto informace obsahovat podrobnosti o stávajících ochranných opatřeních ve prospěch ohrožené osoby.

Článek 64 – Informace

1. Dožádaná smluvní strana bude neprodleně informovat dožadující smluvní stranu o konečném výsledku úkonů provedených podle této hlavy. Dožádaná smluvní strana rovněž neprodleně informuje dožadující smluvní stranu o okolnostech, které znemožňují provádění zamýšlených úkonů anebo mohou vést k jejich značnému zpoždění.

2. Smluvní strana může v rozsahu vymezeném svým vnitrostátním právem předat bez předchozí žádosti jiné smluvní straně informace získané v rámci svého vlastního vyšetřování, uváží-li, že odhalení těchto informací by mohlo smluvní straně přijímající informace pomoci předejít páčání trestných činů stanovených touto úmluvou, nebo zahájit či provést vyšetřování nebo řízení týkající se takových trestných činů, nebo které by mohlo vést k podání žádosti o spolupráci touto smluvní stranou podle této hlavy.
3. Smluvní strana, která získá informace podle odstavce 2, předá tyto informace svým příslušným orgánům tak, aby mohlo být zahájeno řízení, bude-li to považováno za vhodné, nebo aby se k těmto informacím mohlo přihlídnout v příslušných občanských a trestních řízeních.

Článek 65 – Ochrana osobních údajů

Osobní údaje budou uloženy a využívány v souladu se závazky smluvních stran vyplývajících z Úmluvy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních údajů (ETS č. 108).

Hlava IX – Kontrolní mechanismus

Článek 66 – Expertní skupina pro boj proti násilí na ženách a domácímu násilí

1. Expertní skupina pro boj proti násilí na ženách a domácímu násilí (dále jen „GREVIO“) dohlíží na provádění této úmluvy smluvními stranami.

2. GREVIO se bude skládat z nejméně 10 a nejvýše 15 členů, s přihlédnutím k vyváženosti zastoupení pohlaví a zeměpisné vyváženosti, stejně jako víceoborové odbornosti. Její členové budou voleni Výborem smluvních stran z kandidátů nominovaných smluvními stranami na čtyřleté funkční období, s možností jednoho znovuzvolení, a budou vybíráni z občanů států, jež jsou smluvními stranami této úmluvy.
3. Úvodní volba 10 členů se uskuteční v průběhu jednoho roku po vstupu této úmluvy v platnost. Volba dalších pěti členů se uskuteční po 25. ratifikaci nebo přistoupení.
4. Volba členů GREVIO bude založena na těchto zásadách:
  - a) členové GREVIO jsou vybíráni transparentním postupem z osob s vysokým morálním charakterem, známých pro jejich uznávané odborné schopnosti v oblastech lidských práv, rovnosti žen a mužů, násilí na ženách a domácího násilí, nebo pro pomoc a ochranu obětem, nebo které prokázaly odborné zkušenosti v oblastech upravených touto úmluvou;
  - b) žádní dva členové GREVIO nemohou být státními příslušníky stejného státu;
  - c) členové GREVIO by měli zastupovat hlavní právní systémy;
  - d) členové GREVIO by měli zastupovat příslušné představitele a agentury v oblasti násilí na ženách a domácího násilí;
  - e) členové GREVIO zasedají jako soukromé osoby a budou nezávislí a nestranní při výkonu svých funkcí, a budou k dispozici pro účinné vykonávání svých funkcí.

5. Postup pro volbu členů GREVIO bude do šesti měsíců po vstupu této úmluvy v platnost určen Výborem ministrů Rady Evropy, po konzultaci se smluvními stranami Úmluvy a získání jejich jednomyslného souhlasu.
6. GREVIO přijme vlastní jednací řád.
7. Členové GREVIO a další členové delegací, kteří budou provádět návštěvy států, jak je stanovuje článek 68 odstavce 9 a 14, budou požívat výsad a imunit stanovených v dodatku k této úmluvě.

Článek 67 – Výbor smluvních stran

1. Výbor smluvních stran se skládá ze zástupců smluvních stran této úmluvy.
2. Výbor smluvních států svolává generální tajemník Rady Evropy. První zasedání Výboru smluvních stran se uskuteční do jednoho roku ode dne, kdy tato úmluva vstoupila v platnost, za účelem zvolení členů GREVIO. Následně se bude scházet kdykoliv na základě žádosti jedné třetiny smluvních stran, předsedy Výboru smluvních stran nebo generálního tajemníka.
3. Výbor smluvních stran přijme vlastní jednací řád.

Článek 68 – Postup

1. Na základě dotazníku připraveného GREVIO předloží smluvní strany generálnímu tajemníkovi Rady Evropy zprávu o legislativních a dalších opatřeních, kterými jsou naplňována ustanovení této úmluvy, k posouzení GREVIO.

2. GREVIO projedná zprávu předloženou podle odstavce 1 se zástupci dotčené smluvní strany.
3. Následný proces hodnocení bude rozdělen do kol, jejichž délku určí GREVIO. Na začátku každého kola GREVIO určí konkrétní ustanovení, kterých se hodnotící proces bude týkat, a rozešle dotazník.
4. GREVIO určí vhodné prostředky k provedení tohoto kontrolního postupu. Může zejména schválit dotazník pro každé kolo hodnocení, který bude sloužit jako základ pro hodnocení prováděné smluvními stranami. Tento dotazník bude zaslán všem smluvním stranám. Smluvní strany odpoví na tento dotazník stejně jako na ostatní žádosti o informace od GREVIO.
5. GREVIO může přijímat informace o provádění této úmluvy od nevládních organizací a občanské společnosti, stejně jako od národních institucí na ochranu lidských práv.
6. GREVIO náležitě uváží informace dostupné z jiných regionálních a mezinárodních instrumentů a orgánů v oblastech spadajících do působnosti této úmluvy.
7. Při schvalování dotazníku pro každé kolo hodnocení GREVIO náležitě zváží stávající sběry dat a průzkumy ze smluvních států uvedené v článku 11 této úmluvy.
8. GREVIO může přijímat informace o provádění Úmluvy od komisaře Rady Evropy pro lidská práva, Parlamentního shromáždění a příslušných specializovaných orgánů Rady Evropy, stejně jako od orgánů zřízených na základě jiných mezinárodních instrumentů. Oznámení podaná u těchto orgánů a jejich výstupy budou pro GREVIO zpřístupněny.

9. GREVIO může podpůrně, ve spolupráci s národními orgány a s pomocí nezávislých národních expertů, organizovat návštěvy států, a to jestliže jsou získané informace nedostatečné, nebo v případech stanovených v odstavci 14. Během těchto návštěv mohou GREVIO pomáhat odborníci na jednotlivé oblasti.
10. GREVIO připraví návrh zprávy obsahující analýzu provádění ustanovení, kterých se hodnocení týká, stejně jako doporučení a návrhy týkající se způsobu, kterým může dotčená smluvní strana řešit zjištěné problémy. Návrh zprávy bude předložen k připomínkám smluvní straně, která je hodnocena. Její připomínky vezme GREVIO v úvahu při schvalování zprávy.
11. Na základě veškerých obdržených informací a připomínek smluvních stran schválí GREVIO svou zprávu a závěry týkající se opatření přijatých dotčenou smluvní stranou za účelem provádění ustanovení této úmluvy. Tato zpráva a závěry budou zaslány dotčené smluvní straně a Výboru smluvních stran. Zpráva a závěry GREVIO budou zveřejněny po jejich schválení společně s případnými připomínkami dotčené smluvní strany.
12. Aniž by byl dotčen postup uvedený v odstavcích 1 až 8, Výbor smluvních stran může na základě zprávy a závěrů GREVIO schválit doporučení adresovaná této smluvní straně: a) týkající se opatření, která mají být přijata k provedení závěrů GREVIO, a je-li to potřebné, stanovit lhůtu pro podání informací o jejich provedení, a b) s cílem podporovat spolupráci s touto smluvní stranou za účelem řádného provádění této úmluvy.
13. Pokud GREVIO obdrží spolehlivé informace poukazující na situaci, kdy problémy vyžadují okamžitou pozornost k předejití nebo omezení rozsahu nebo počtu závažných porušení Úmluvy, může požadovat bezodkladné předložení zvláštní zprávy týkající se opatření přijatých k předejití závažného, rozsáhlého nebo dlouhotrvajícího vzorce násilného chování vůči ženám.

14. S přihlédnutím k informacím předloženým dotčenou smluvní stranou a k dalším spolehlivým dostupným informacím, GREVIO může určit jednoho nebo více svých členů, aby provedli šetření a podali neprodleně zprávu GREVIO. V odůvodněných případech a se souhlasem smluvní strany může být součástí šetření i návštěva jejího území.
15. Po přezkoumání výsledků šetření uvedeného v odstavci 14 zašle GREVIO tyto závěry dotčené smluvní straně a tam, kde je to vhodné, i Výboru smluvních stran a Výboru ministrů Rady Evropy, společně s připomínkami a doporučeními.

Článek 69 – Obecná doporučení

GREVIO může tam, kde je to vhodné, přijmout obecná doporučení k provádění této úmluvy.

Článek 70 – Účast parlamentů na kontrole

1. Národní parlamenty budou přizvány k účasti na kontrole opatření přijatých k provádění této úmluvy.
2. Smluvní státy budou svým národním parlamentům předkládat zprávy GREVIO.
3. Parlamentní shromáždění Rady Evropy bude vyzváno k pravidelnému přezkumu provádění této úmluvy.

Hlava X – Vztah k jiným mezinárodním instrumentům

Článek 71 – Vztah k jiným mezinárodním instrumentům

1. Touto úmluvou nejsou dotčeny povinnosti vyplývající z jiných mezinárodních instrumentů, jichž jsou smluvní strany této úmluvy smluvními stranami nebo se jimi stanou, a které obsahují ustanovení o otázkách upravených touto úmluvou.
2. Za účelem doplnění nebo posílení ustanovení této úmluvy nebo za účelem usnadnění použití zásad v ní zakotvených mohou smluvní strany Úmluvy mezi sebou uzavírat dvoustranné nebo vícestranné dohody o otázkách upravených touto úmluvou.

Hlava XI – Změny Úmluvy

Článek 72 – Změny

1. Veškeré návrhy změn Úmluvy navržené smluvní stranou musí být sděleny generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, a jím předány členským státům Rady Evropy, signatářům, ostatním smluvním stranám Úmluvy, Evropské unii, ostatním státům, které byly přizvány k podpisu této úmluvy v souladu s ustanovením článku 75 a všem státům přizvaným přistoupit k této úmluvě v souladu s ustanovením článku 76.
2. Výbor ministrů Rady Evropy přezkoumá navrhované změny a po konzultacích se smluvními stranami této úmluvy, které nejsou členskými státy Rady Evropy, může změny přijmout většinou podle článku 20 písmene d) Statutu Rady Evropy.
3. Text každé změny přijaté Výborem ministrů podle odstavce 2 bude postoupen k přijetí smluvním stranám.

4. Veškeré změny přijaté podle odstavce 2 vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty jednoho měsíce po datu, kdy všechny smluvní strany informovaly generálního tajemníka o přijetí změn.

Hlava XII – Závěrečná ustanovení

Článek 73 – Účinky Úmluvy

Ustanoveními této úmluvy nejsou dotčena ta ustanovení vnitrostátního práva a závazných mezinárodních instrumentů, které jsou již v platnosti nebo které mohou vstoupit v platnost, a podle nichž jsou nebo mohou být osobám přiznána příznivější práva na předcházení a potírání násilí na ženách a domácího násilí.

Článek 74 – Řešení sporů

1. Strany jakéhokoli sporu, který by mohl vyvstat při provádění nebo výkladu ustanovení této úmluvy, budou nejprve usilovat o vyřešení sporu jednáním, smírčím řízením, rozhodčím řízením nebo jakýmkoliv jiným způsobem smírného urovnání sporu přijatým jejich vzájemnou dohodou.
2. Výbor ministrů Rady Evropy může stanovit postupy řešení sporů, které budou dostupné k využití smluvními stranám v případě sporu, pokud se tak dohodnou.

Článek 75 – Podpis a vstup v platnost

1. Tato úmluva je otevřena k podpisu členskými státy Rady Evropy, nečlenskými státy, které se podílely na vypracování této úmluvy, a Evropské unii.
2. Tato úmluva podléhá ratifikaci, přijetí či schválení. Ratifikační listiny, listiny o přijetí či o schválení jsou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

3. Tato úmluva vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců od data, ke kterému deset signatářů, z nichž alespoň osm je členským státem Rady Evropy, vyjádřilo souhlas být vázáno touto úmluvou v souladu s ustanoveními odstavce 2.
4. Ve vztahu ke státu uvedenému v odstavci 1 či Evropské unii, jenž následně vyjádří souhlas být vázán touto úmluvou, vstoupí Úmluva v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců od data uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí či o schválení.

Článek 76 – Přistoupení k Úmluvě

1. Po vstupu této úmluvy v platnost může Výbor ministrů Rady Evropy, po konzultacích se smluvními stranami Úmluvy a po obdržení jejich jednomyslného souhlasu, vyzvat kterýkoli nečlenský stát Rady Evropy, který se nepodílel na vypracování této úmluvy, aby přistoupil k této úmluvě, a to na základě rozhodnutí přijatého většinou stanovenou v článku 20 písmeni d) Statutu Rady Evropy, formou jednomyslného hlasování zástupců smluvních stran oprávněných zasedat ve Výboru ministrů.
2. Ve vztahu ke každému přistupujícímu státu vstupuje Úmluva v platnost prvním dnem měsíce, který následuje po uplynutí lhůty tří měsíců od data uložení listiny o přistoupení u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 77 – Územní působnost

1. Každý stát nebo Evropská unie může při podpisu nebo při uložení své ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení či o přistoupení vymezit území, na které nebo na která se tato úmluva vztahuje.

2. Každá smluvní strana může poté kdykoliv formou prohlášení učiněnému generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit působnost této úmluvy na jakékoliv další území vymezené v prohlášení, za jehož mezinárodní vztahy zodpovídá nebo jehož jménem může uzavírat závazky. Ve vztahu k tomuto území vstoupí Úmluva v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců od data přijetí tohoto prohlášení generálním tajemníkem.
3. Každé prohlášení učiněné podle předcházejících dvou odstavců může být ve vztahu ke každému území v něm uvedenému odvoláno prostřednictvím oznámení učiněného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Odvolání nabude účinnosti prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců od data obdržení tohoto oznámení generálním tajemníkem.

Článek 78 – Výhrady

1. K ustanovením této úmluvy nemohou být vznášeny žádné výhrady, s výjimkami upravenými v odstavcích 2 a 3.
2. Každý stát nebo Evropská unie může při podpisu nebo při uložení své ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení či o přistoupení formou prohlášení učiněnému generálnímu tajemníkovi Rady Evropy prohlásit, že si vyhrazuje právo neuplatnit nebo uplatnit pouze ve zvláštních případech či za zvláštních podmínek ustanovení uvedená v:

– článku 30 odstavci 2;

– článku 44 odstavci 1 písmeni e) a odstavcích 3 a 4;

– článku 55 odstavci 1 ohledně článku 35 týkajícího se méně závažných trestných činů;

– článku 58 odstavci 1 ohledně článků 37, 38 a 39;

– článku 59.

3. Každý stát nebo Evropská unie může při podpisu nebo při uložení své ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení či o přistoupení formou prohlášení učiněnému generálnímu tajemníkovi Rady Evropy prohlásit, že si vyhrazuje právo ukládat za jednání uvedené v článcích 33 a 34 místo trestních sankcí sankce netrestní.
4. Každá smluvní strana může plně nebo částečně odvolat výhradu prostřednictvím oznámení učiněného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Toto oznámení nabude účinnosti datem jeho přijetí generálním tajemníkem.

Článek 79 – Platnost a přezkoumání výhrad

1. Výhrady uvedené v článku 78 odstavcích 2 a 3 budou platné po dobu pěti let ode dne vstupu této úmluvy v platnost ve vztahu k dotčené smluvní straně. Tyto výhrady však mohou být obnovovány na stejně dlouhá období.
2. Osmnáct měsíců před datem ukončení platnosti výhrady generální sekretariát Rady Evropy oznámí dotčené smluvní straně konec její platnosti. Nejpozději do tří měsíců před ukončením platnosti výhrady oznámí smluvní strana generálnímu tajemníkovi, že hodlá svou výhradu ponechat v platnosti, pozměnit nebo odvolat. Pokud dotčená smluvní strana takové oznámení neučiní, generální sekretariát tuto smluvní stranu uvědomí o tom, že její výhrada je automaticky považována za prodlouženou na období šesti měsíců. Jestliže dotčená smluvní strana neoznámí svůj úmysl výhradu ponechat v platnosti nebo ji změnit před uplynutím této lhůty, platnost této výhrady zanikne.

3. Jestliže smluvní strana vznesе výhradu v souladu s článkem 78 odstavci 2 a 3, poskytne před jejím obnovením nebo na žádost výboru GREVIO vysvětlení odůvodňující její pokračování.

Článek 80 – Vypovězení

1. Každá smluvní strana může kdykoliv vypovědět tuto úmluvu prostřednictvím oznámení učiněného generálnímu tajemníkovi Rady Evropy.
2. Toto vypovězení nabude účinnosti prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců do data přijetí tohoto oznámení generálním tajemníkem.

Článek 81 – Oznámení

Generální tajemník Rady Evropy oznámí členským státům Rady Evropy, nečlenským státům, které se podílely na vypracování této úmluvy, všem signatářům, všem smluvním stranám, Evropské unii a každému státu, který byl přizván k přistoupení k této úmluvě:

- a) každý podpis;
- b) uložení každé ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení či o přistoupení;
- c) každé datum vstupu této úmluvy v platnost v souladu s články 75 a 76;
- d) každou změnu přijatou podle článku 72 a datum vstupu v platnost této změny;
- e) každou výhradu a odvolání výhrady učiněné podle článku 78;

- f) každé vypovězení učiněné podle ustanovení článku 80;
- g) každý další akt, oznámení nebo sdělení týkající se této úmluvy.

Na důkaz čehož připojili níže podepsaní řádně zplnomocnění zástupci k této úmluvě své podpisy.

V Istanbulu dne 11. května 2011, v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění jsou stejně závazná, v jednom vyhotovení, které je uloženo v archivech Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené opisy každému členskému státu Rady Evropy, nečlenskému státům, které se podílely na vypracování této úmluvy, Evropské unii a každému státu, který bude přizván k přistoupení k této úmluvě.

Příloha – Výsady a imunity (Článek 66)

1. Tato příloha se vztahuje na členy GREVIO uvedené v článku 66 Úmluvy a na další členy delegací, které provádějí návštěvy států. Pro účely této přílohy zahrnuje výraz „další členové delegací, které provádějí návštěvy států“ nezávislé národní experty a specialisty zmíněné v článku 68 odstavci 9 Úmluvy, zaměstnance Rady Evropy a tlumočníky zaměstnané Radou Evropy, kteří budou doprovázet členy GREVIO během návštěv států.
2. Členové GREVIO a další členové delegací, které provádějí návštěvy států, požívají při výkonu svých funkcí týkajících se příprav a uskutečnění návštěv států, při zajišťování výstupů z nich a během svých cest souvisejících s těmito funkcemi následujících výsad a imunit:
  - a) imunitu vůči zatčení nebo zadržení a vůči zabavení osobních zavazadel a ve vztahu k výrokům nebo písemným projevům a všem činům vykonaným při výkonu své funkce vynětí ze všech právních řízení;

- b) vynětí z jakýchkoli omezení svobody pohybu při odjezdu a návratu do země jejich pobytu, při vstupu a odjezdu ze země, v níž vykonávají své funkce, a při cizinecké přihlašovací povinnosti v zemi, kterou navštěvují nebo kterou projíždějí při výkonu své funkce.
3. Při cestách konaných při výkonu jejich funkcí požívají členové GREVIO a další členové delegací, které provádějí návštěvy států, při celních a devizových kontrolách stejné výhody, jaké jsou přiznávány představitelům cizích vlád pověřených dočasným úředním posláním.
4. Písemnosti týkající se hodnocení provádění této úmluvy, které u sebe mají členové GREVIO a další členové delegací, které provádějí návštěvy států, jsou nedotknutelné, pokud se týkají činnosti GREVIO. Úřední korespondence GREVIO ani úřední komunikace členů GREVIO a dalších členů delegací, které provádějí návštěvy států, nemohou být zadržovány ani podrobeny cenzuře.
5. S cílem zajistit členům GREVIO a dalším členům delegací, které provádějí návštěvy států, naprostou svobodu projevu a úplnou nezávislost při výkonu jejich povinností, bude pokračovat vynětí z právních řízení ve vztahu k výrokům ústním i písemným a všem úkonům, která učinili při výkonu svých funkcí, bez ohledu na to, že dotyčné osoby již takovéto funkce nevykonávají.
6. Výsady a imunity se poskytují osobám uvedeným v odstavci 1 této přílohy nikoli pro osobní prospěch jednotlivců samotných, nýbrž pro zabezpečení nezávislého výkonu jejich funkcí v zájmu GREVIO. Generální tajemník Rady Evropy zruší imunitu osob uvedených v odstavci 1 této přílohy v každém případě, kdy by podle jeho či jejího mínění tato imunita bránila výkonu spravedlnosti a kdy je možné ji zrušit bez újmy zájmům GREVIO.“
-

**Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos
su juo klaidų ištaisymas**

(ST 14868/16 ADD1, 2017 m. vasario 20 d.)

Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo
išdėstoma taip:

Europos Tarybos konvencija
dėl smurto prieš moteris
ir smurto šeimoje
prevencijos ir kovos su juo

2011.05.11, Stambulas

Preambulė

Europos Tarybos valstybės narės ir kitos pasirašančios šalys,

primindamos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją (1950 m. ETS Nr. 5) ir jos protokolus, Europos socialinę chartiją (1961 m. ETS Nr. 35, peržiūrėtą 1996 m. ETS Nr. 163), Europos Tarybos konvenciją dėl veiksmų prieš prekybą žmonėmis (2005 m. CETS Nr. 197) ir Europos Tarybos konvenciją dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos prieš juos (2007 m. CETS Nr. 201);

primindamos toliau išvardytas Ministrų Komiteto rekomendacijas Europos Tarybos valstybėms narėms: Rekomendaciją Rec(2002)5 dėl moterų apsaugos nuo smurto, Rekomendaciją CM/Rec(2007)17 dėl lyčių lygybės standartų ir mechanizmų, Rekomendaciją CM/Rec(2010)10 dėl moterų ir vyrų vaidmens vykdant konfliktų prevencijos bei sprendimo ir taikos kūrimo veiklą, taip pat kitas aktualias rekomendacijas;

atsižvelgdamos į vis platesnę Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką, kuria nustatomi svarbūs standartai smurto prieš moteris srityje;

atsižvelgdamos į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą (1966 m.), Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą (1966 m.), Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims (CEDAW, 1979 m.) ir jos fakultatyvinį protokolą (1999 m.), taip pat CEDAW komiteto Bendrąją rekomendaciją Nr. 19 dėl smurto prieš moteris, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją (1989 m.) ir jos fakultatyvinius protokolus (2000 m.) ir Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją (2006 m.);

atsižvelgdamos į Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą (2002 m.);

primindamos pagrindinius tarptautinės humanitarinės teisės principus, ypač ketvirtąją Ženevos konvenciją dėl civilių apsaugos karo metu (1949 m.) ir jos I bei II papildomus protokolus (1977 m.);

pasmerkdamos visų formų smurtą prieš moteris ir smurtą šeimoje;

pripažindamos, kad esminis smurto prieš moteris prevencijos elementas yra moterų ir vyrų *de jure* ir *de facto* lygybės įgyvendinimas;

pripažindamos, kad smurtas prieš moteris yra istoriškai susiklosčiusių nelygių moterų ir vyrų galios santykių išraiška, kuri lėmė vyrų dominavimą moterų atžvilgiu bei moterų diskriminavimą ir užkirto kelią visavertei moterų pažangai;

pripažindamos, kad struktūriniu požiūriu smurtas prieš moteris yra smurtas dėl lyties ir kad smurtas prieš moteris yra vienas iš esminių socialinių mechanizmų, dėl kurių moterys prieš savo valią atsiduria priklausomoje padėtyje vyrų atžvilgiu;

su rimtu susirūpinimu pripažindamos, kad moterys ir mergaitės dažnai susiduria su sunkių formų smurtu, pavyzdžiui, smurtu šeimoje, seksualiniu priekabiavimu, išžaginimu, priverstine santuoka, nusikaltimais prisidengus vadinamąja „garbe“, lyties organų žalojimu; visa tai yra rimtas moterų ir mergaičių žmogaus teisių pažeidimas ir svarbi kliūtis užtikrinant moterų ir vyrų lygybę;

pripažindamos, kad ginkluotų konfliktų metu nuolat pažeidžiamos žmogaus teisės ir nuo to nukenčia civiliai gyventojai, ypač moterys, nes plačiai arba sistemingai vykdomi žaginimai ir seksualinis smurtas, ir kad tiek konfliktų metu, tiek jiems pasibaigus gali susidaryti sąlygos didesniam smurtui dėl lyties;

pripažindamos, kad moterims ir mergaitėms kyla didesnė rizika patirti smurtą dėl lyties nei vyrams;

pripažindamos, kad dėl smurto šeimoje neproporcingai dažniau kenčia moterys ir kad vyrai taip pat gali tapti smurto šeimoje aukomis;

pripažindamos, kad vaikai yra smurto šeimoje aukos, įskaitant atvejus, kai vaikai yra smurto savo šeimoje liudininkai;

trokšdamos sukurti Europą, kurioje nebūtų smurto prieš moteris ir smurto šeimoje, susitarė:

I skyrius. Tikslai, apibrėžtys, lygybė ir nediskriminavimas, bendri įsipareigojimai

1 straipsnis. Konvencijos tikslai

1 Šios konvencijos tikslai yra:

- a apsaugoti moteris nuo visų formų smurto, užkirsti kelią smurtui prieš moteris ir smurtui šeimoje, patraukti jo vykdytojus baudžiamojon atsakomybėn ir jį panaikinti;
- b prisidėti prie visų formų moterų diskriminacijos panaikinimo ir skatinti realią moterų ir vyrų lygybę, be kita ko, įgalinant moteris;
- c parengti išsamią sistemą, politiką ir priemones, skirtas visoms smurto prieš moteris ir smurto šeimoje aukoms apsaugoti ir joms padėti;

- d skatinti tarptautinį bendradarbiavimą siekiant panaikinti smurtą prieš moteris ir smurtą šeimoje;
  - e teikti paramą ir pagalbą organizacijoms ir teisėsaugos institucijoms, kad jos galėtų veiksmingai bendradarbiauti siekiant laikytis integruoto požiūrio smurto prieš moteris ir smurto šeimoje panaikinimo srityje.
- 2 Siekiant užtikrinti, kad Šalys veiksmingai įgyvendintų Konvencijos nuostatas, ja sukuriamas specialus stebėsenos mechanizmas.

2 straipsnis. Konvencijos taikymo sritis

- 1 Ši konvencija taikoma visų formų smurtui prieš moteris, įskaitant smurtą šeimoje, nuo kurio neproporcingai dažniau nukenčia moterys.
- 2 Šalys yra skatinamos taikyti šią Konvenciją visoms smurto šeimoje aukoms. Įgyvendindamos šios Konvencijos nuostatas, Šalys turi skirti ypatingą dėmesį smurto dėl lyties aukoms, kurios yra moterys.
- 3 Ši Konvencija taikoma tiek taikos, tiek ginkluotų konfliktų sąlygomis.

3 straipsnis. Apibrėžtys

Šioje Konvencijoje:

- a smurtas prieš moteris yra suprantamas kaip žmogaus teisių pažeidimas ir moterų diskriminacijos forma ir reiškia visus smurto dėl lyties veiksmus, dėl kurių moterys patiria arba gali patirti fizinę, seksualinę, psichologinę arba ekonominę žalą ar kančias, įskaitant grasinimą įvykdyti tokius veiksmus, prievartą arba savavališką laisvės atėmimą, nesvarbu, ar tie veiksmai būtų vykdomi viešajame, ar privačiąjame gyvenime;

- b smurtas šeimoje – visi fizinio, seksualinio, psichologinio ar ekonominio smurto veiksmai šeimoje ar namų ūkyje arba tarp buvusių ar esamų sutuoktinių ar partnerių, neatsižvelgiant į tai, ar smurtautojas ir auka gyvena arba gyveno tame pačiame būste;
- c lytis – socialiai susiformavę vaidmenys, elgsena, veikla ir bruožai, kuriuos tam tikra visuomenė laiko tinkamais moterims ir vyrams;
- d smurtas prieš moteris dėl lyties – smurtas, kuris nukreiptas prieš moterį dėl to, kad ji yra moteris, arba kurį neproporcingai dažnai patiria moterys;
- e auka – bet kuris fizinis asmuo, kuris patiria a ir b punktuose nurodytus veiksmus;
- f terminas „moterys“ apima ir jaunesnes nei 18 metų mergaites.

4 straipsnis. Pagrindinės teisės, lygybė ir nediskriminavimas

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ir kitų priemonių, kad būtų propaguojama ir apsaugoma visų asmenų, ypač moterų, teisė gyventi nepatiriant smurto tiek viešajame, tiek privačiąjame gyvenime.
- 2 Šalys smerkia visų formų moterų diskriminaciją ir nedelsdamos imasi būtinų teisėkūros ir kitų priemonių, kad užkirstų jai kelią, visų pirma:
  - savo nacionalinėse konstitucijose ar kituose atitinkamuose teisės aktuose įtvirtindamos moterų ir vyrų lygybės principą ir užtikrindamos praktinį šio principo įgyvendinimą;

- uždrausdamos moterų diskriminavimą, be kita ko, tinkamais atvejais taikant sankcijas;
  - panaikindamos įstatymus ir praktiką, kuriais diskriminuojamos moterys.
- 3 Užtikrinama, kad šios Konvencijos nuostatas, ypač priemones aukų teisėms apsaugoti, Šalys įgyvendintų be diskriminacijos dėl bet kokių priežasčių, pavyzdžiui, biologinės ar socialinės lyties, rasės, odos spalvos, kalbos, religijos, politinių ar kitokių pažiūrų, tautinės ar socialinės kilmės, priklausymo nacionalinei mažumai, turto, kilmės, seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, santuokinės padėties, migranto arba pabėgėlio statuso ar kito statuso.
- 4 Specialios priemonės, kurios yra būtinos norint užkirsti kelią smurtui dėl lyties ir apsaugoti moteris nuo šio smurto, pagal šią Konvenciją nėra laikomos diskriminacija.

5 straipsnis. Valstybių įsipareigojimai ir deramas stropumas

- 1 Šalys nedalyvauja jokiuose smurto prieš moteris veiksmuose ir užtikrina, kad valstybės valdžios institucijos, pareigūnai, atstovai, institucijos ir kiti valstybės vardu veikiantys subjektai laikytųsi šio įsipareigojimo.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ir kitų priemonių, kad būtų užtikrintas deramas stropumas siekiant užkirsti kelią nevalstybinių subjektų vykdomiems į šios Konvencijos taikymo sritį įtrauktiems smurto veiksams, juos tirti, už juos bausti ir atlyginti jais padarytą žalą.

6 straipsnis. Politika, kuria atsižvelgiama į lyčių aspektą

Šalys įsipareigoja įgyvendindamos šios Konvencijos nuostatas ir vertindamos jų poveikį atsižvelgti į lyčių aspektą ir skatinti bei veiksmingai įgyvendinti moterų ir vyrų lygybės ir moterų įgalėjimo politiką.

II straipsnis. Integruota politika ir duomenų rinkimas

7 straipsnis. Visapusiška ir koordinuojama politika

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ir kitų priemonių, kad priimtų ir įgyvendintų visoje valstybėje taikomą veiksmingą, visapusišką ir koordinuojamą politiką, apimančią visas atitinkamas priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią visų formų smurtui, įtrauktam į šios Konvencijos taikymo sritį, ir kovoti su juo, ir užtikrintų holistinį smurto prieš moteris problemos sprendimą.
- 2 Šalys užtikrina, kad įgyvendinant visas 1 dalyje nurodytos politikos priemones daugiausia dėmesio būtų skiriama aukos teisėms, o ši politika būtų įgyvendinama užtikrinant veiksmingą visų atitinkamų agentūrų, institucijų ir organizacijų bendradarbiavimą.
- 3 Imantis priemonių pagal šį straipsnį prireikus įtraukiami visi susiję subjektai, pavyzdžiui, vyriausybės įstaigos, nacionaliniai, regionų ir vietos parlamentai ir valdžios institucijos, nacionalinės žmogaus teisių institucijos ir pilietinės visuomenės organizacijos.

8 straipsnis. Finansiniai ištekliai

Šalys skiria tinkamus finansinius ir žmogiškuosius išteklius, kad būtų galima tinkamai įgyvendinti integruotą politiką, priemones ir programas, skirtas visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, prevencijai ir kovai su juo, įskaitant nevyriausybinių organizacijų ir pilietinės visuomenės vykdomą politiką, priemones ir programas.

9 straipsnis. Nevyriausybinių organizacijų ir pilietinė visuomenė

Šalys visais lygmenimis pripažįsta, skatina ir remia atitinkamų su smurtu prieš moteris kovojančių nevyriausybinių organizacijų ir pilietinės visuomenės darbą ir palaiko veiksmingą bendradarbiavimą su šiomis organizacijomis.

10 straipsnis. Koordinuojanti įstaiga

- 1 Šalys paskiria arba įsteigia vieną ar daugiau oficialių įstaigų, atsakingų už politikos ir priemonių, skirtų visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, prevencijai ir kovai su juo, koordinavimą, įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą. Šios įstaigos koordinuoja 11 straipsnyje nurodytą duomenų rinkimą, analizuoja ir platina jo rezultatus.
- 2 Šalys užtikrina, kad pagal šį straipsnį paskirtos ar įsteigtos įstaigos gautų bendro pobūdžio informaciją apie priemones, kurių imamasi pagal VIII skyrių.
- 3 Šalys užtikrina, kad pagal šį straipsnį paskirtos ar įsteigtos įstaigos gebėtų tiesiogiai palaikyti ryšius ir puoselėti santykius su analogiškais kitų Šalių įstaigomis.

11 straipsnis. Duomenų rinkimas ir moksliniai tyrimai

- 1 Šios Konvencijos įgyvendinimo tikslais Šalys įsipareigoja:
  - a reguliariai rinkti atitinkamus į kategorijas suskirstytus statistinius duomenis apie visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, atvejus;
  - b remti visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, srities mokslinius tyrimus, kad būtų galima išnagrinėti esmines šio reiškinio priežastis ir poveikį, dažnumą ir apkaltinamųjų nuosprendžių dalį, taip pat šios Konvencijos įgyvendinimo priemonių veiksmingumą.
- 2 Šalys stengiasi reguliariai vykdyti gyventojų apklausas, kad būtų galima įvertinti visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, paplitimą ir tendencijas.

- 3 Šalys pateikia šios Konvencijos 66 straipsnyje nurodytai ekspertų grupei pagal šį straipsnį surinktą informaciją, kad paskatintų tarptautinį bendradarbiavimą ir sudarytų sąlygas tarptautinei lyginamajai analizei.
- 4 Šalys užtikrina, kad pagal šį straipsnį surinkta informacija būtų prieinama visuomenei.

III skyrius. Prevencija

12 straipsnis. Bendrieji įsipareigojimai

- 1 Šalys imasi būtinų priemonių, kuriomis būtų skatinami socialinių ir kultūrinių moterų ir vyrų elgsenos modelių pokyčiai, siekdamos panaikinti prietarus, papročius, tradicijas ir visą kitą praktiką, grindžiamus žemesnės moterų padėties idėja arba stereotipiniais moterų ir vyrų vaidmenimis.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ir kitų priemonių, kad užkirstų kelią bet kurio fizinio ar juridinio asmens vykdomam visų formų smurtui, įtrauktam į šios Konvencijos taikymo sritį.
- 3 Įgyvendinant visas priemones, kurių imamasi pagal šį skyrį, atsižvelgiama į specialius dėl susiklosčiusių aplinkybių tapusių pažeidžiamais asmenų poreikius ir šie poreikiai tenkinami, o daugiausia dėmesio skiriama visų aukų žmogaus teisėms.
- 4 Šalys imasi būtinų priemonių, kuriomis visi visuomenės nariai, ypač vyrai ir berniukai, skatinami aktyviai prisidėti prie visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, prevencijos.
- 5 Šalys užtikrina, kad kultūra, papročiai, religija, tradicijos ar vadinamoji „garbė“ nebūtų laikomi bet kokių smurto veiksmų, įtrauktų į šios Konvencijos taikymo sritį, pateisinimu.

- 6 Šalys imasi būtinų priemonių moterų įgalėjimui skirtoms programoms ir veiklai skatinti.

13 straipsnis. Informuotumo didinimas

- 1 Šalys reguliariai visais lygmenimis skatina ar vykdo informuotumo didinimo kampanijas ar programas, be kita ko, tinkamais atvejais bendradarbiaudamos su nacionalinėmis žmogaus teisių institucijomis ir lygybės organais, pilietine visuomene ir nevyriausybinėmis organizacijomis, ypač moterų organizacijomis, kad būtų didinamas plačiosios visuomenės informuotumas apie visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, įvairias išraiškas, jų pasekmes vaikams ir poreikį vykdyti tokio smurto prevenciją, taip pat šių klausimų supratimas.
- 2 Šalys užtikrina platų informacijos apie galimas priemones, skirtas į šios Konvencijos taikymo sritį įtrauktų smurto veiksmų prevencijai, skleidimą plačiajai visuomenei.

14 straipsnis. Švietimas

- 1 Šalys tinkamais atvejais imasi būtinų priemonių, kad į formalias ir visų švietimo lygių švietimo programas būtų įtraukta pagal kintančius besimokančiųjų gebėjimus pritaikyta mokymo medžiaga, pavyzdžiui, tokiomis temomis: moterų ir vyrų lygybės, nestereotipinių lyčių vaidmenų, tarpusavio pagarbos, nesmurtinio konfliktų sprendimo tarpasmeniniuose santykiuose, smurto prieš moteris dėl lyties ir teisės į asmens neliečiamybę.
- 2 Šalys imasi būtinų priemonių, kad 1 dalyje nurodyti principai būtų skatinami savaiminio mokymosi įstaigose, taip pat sporto, kultūros bei laisvalaikio įstaigose ir žiniasklaidoje.

15 straipsnis. Specialistų mokymas

- 1 Šalys teikia arba stiprina tinkamą mokymą, skirtą atitinkamiems specialistams, dirbantiems su visų į šios Konvencijos taikymo sritį įtrauktų smurto veiksmų aukomis arba tokių smurto veiksmų vykdytojais, tokio smurto prevencijos ir jo atvejų nustatymo, moterų ir vyrų lygybės, aukų poreikių ir teisių, taip pat antrinės viktimizacijos prevencijos būdų klausimais.
- 2 Šalys skatina, kad 1 dalyje nurodytas mokymas apimtų ir mokymą apie koordinuotą įvairių institucijų bendradarbiavimą, kad į šios Konvencijos taikymo sritį įtraukto smurto atvejais aukas būtų galima visapusiškai ir tinkamai nukreipti į reikiamas institucijas.

16 straipsnis. Prevencinės intervencijos ir gydymo programos

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad būtų sukurtos ar remiamos programos, kurių tikslas yra šeimoje smurtaujančius asmenis mokyti nesmurtinio elgesio tarpasmeniniuose santykiuose, siekiant užkirsti kelią tolesniam smurtui ir pakeisti smurtinės elgsenos modelius.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad būtų sukurtos ar remiamos gydymo programos, kurių tikslas yra vykdytojų, ypač seksualinių nusikalstamų veikų vykdytojų, recidyvo prevencija.
- 3 Įmdamosi 1 ir 2 dalyse nurodytų priemonių, Šalys užtikrina, kad labiausiai būtų rūpinamasi aukų saugumu, parama joms ir jų žmogaus teisėmis ir kad tinkamais atvejais šios programos būtų kuriamos ir įgyvendinamos glaudžiai koordinuojant su specialiosios paramos aukoms paslaugomis.

17 straipsnis. Privačiojo sektoriaus ir žiniasklaidos dalyvavimas

- 1 Šalys skatina privatųjį sektorių, informacinių ir ryšių technologijų sektorių ir žiniasklaidą, tinkamai atsižvelgiant į saviraiškos laisvę ir jų nepriklausomumą, dalyvauti rengiant ir įgyvendinant politiką ir nustatyti gaires bei savireguliacijos standartus, skirtus smurto prieš moteris prevencijai ir pagarbos jų orumui didinimui.
- 2 Bendradarbiaudamos su privačiojo sektoriaus subjektais, Šalys ugdo ir skatina vaikų, tėvų ir švietimo darbuotojų įgūdžius, kaip elgtis informacinėje ir komunikacinėje aplinkoje, kurioje galima susipažinti su žeminančio seksualinio arba smurtinio pobūdžio turiniu, kuris galėtų būti žalingas.

IV skyrius. Apsauga ir parama

18 straipsnis. Bendrieji įsipareigojimai

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad apsaugotų visas aukas nuo bet kokių tolesnių smurto veiksmų.
- 2 Šalys pagal vidaus teisę imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis būtų užtikrinti atitinkami mechanizmai, kuriais numatomas veiksmingas visų atitinkamų valstybės institucijų, įskaitant teismus, prokuratūras, teisėsaugos institucijas, vietos bei regionų valdžios institucijas, taip pat nevyriausybinę organizacijų ir kitų atitinkamų organizacijų bei subjektų bendradarbiavimas apsaugant visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, aukas bei liudininkus ir teikiant jiems paramą, be kita ko, juos nukreipiant į tarnybas, teikiančias bendrosios ir specialiosios paramos paslaugas, detaliau aprašomas šios Konvencijos 20 ir 22 straipsniuose.

- 3 Šalys užtikrina, kad priemonės, kurių imamasi pagal šį skyrį:
- būtų grindžiamos smurto prieš moteris bei smurto šeimoje supratimu atsižvelgiant į lyčių aspektą ir jas įgyvendinant daugiausia dėmesio būtų skiriama aukos žmogaus teisėms ir saugumui;
  - būtų grindžiamos integruotu požiūriu, kuriuo atsižvelgiama į auką, smurtautoją, vaikų tarpusavio santykius ir jų platesnę socialinę aplinką;
  - jomis būtų siekiama išvengti antrinės viktimizacijos;
  - jomis būtų siekiama nuo smurto nukentėjusių moterų įgalėjimo ir ekonominio nepriklausomumo;
  - tinkamais atvejais sudarytų sąlygas įvairias apsaugos ir paramos paslaugas teikti tose pačiose patalpose;
  - tenkintų konkrečius pažeidžiamų asmenų, įskaitant nukentėjusius vaikus, poreikius ir būtų jiems prieinamos.
- 4 Paslaugų teikimas nepriklauso nuo to, ar auka nori pateikti kaltinimus arba liudyti prieš bet kurį smurtautoją.
- 5 Šalys imasi tinkamų priemonių, kad suteiktų konsulinę ir kitą apsaugą ir paramą savo piliečiams ir kitoms aukoms, kurios turi teisę į tokią apsaugą, laikydamosi savo įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę.

19 straipsnis. Informacija

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad aukos laiku ir joms suprantama kalba gautų tinkamą informaciją apie esamas paramos paslaugas ir teises priemones.

20 straipsnis. Bendrosios paramos paslaugos

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad aukos galėtų naudotis paslaugomis, palengvinančiomis jų atsigavimą nuo patirto smurto. Šios priemonės prireikūs turėtų apimti, pavyzdžiui, tokias paslaugas: teisines ir psichologines konsultacijas, finansinę paramą, aprūpinimą būstu, švietimą, mokymą ir pagalbą ieškant darbo.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad aukos galėtų naudotis sveikatos priežiūros ir socialinėmis paslaugomis ir kad šioms paslaugoms teikti būtų skiriama pakankamai išteklių, o specialistai būtų apmokyti padėti aukoms ir nukreipti jas į atitinkamas tarnybas.

21 straipsnis. Pagalba teikiant individualius / kolektyvinius skundus

Šalys užtikrina, kad aukos gautų informaciją apie atitinkamus regioninius ir tarptautinius individualių / kolektyvinių skundų mechanizmus ir galėtų jais naudotis. Šalys skatina, kad aukoms būtų jautriai ir kompetentingai suteikiama pagalba, kaip pateikti tokius skundus.

22 straipsnis. Specialiosios paramos paslaugos

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad, užtikrinant tinkamą geografinį paskirstymą, būtų teikiamos arba organizuojamos skubios, trumpalaikės ir ilgalaikės specialiosios paramos paslaugos visoms aukoms, nukentėjusioms nuo bet kokio smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį.
- 2 Šalys teikia arba organizuoja specialiosios paramos moterims paslaugas visoms moterims, kurios yra nukentėjusios nuo smurto, ir jų vaikams.

23 straipsnis. Prieglaudos

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad numatytų sukurti pakankamai tinkamų ir lengvai prieinamų prieglaudų, kuriose aukos, ypač moterys ir jų vaikai, galėtų saugiai apsistoti ir kuriose joms iniciatyviai būtų teikiama pagalba.

24 straipsnis. Pagalbos telefonu linijos

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad visoje šalyje būtų įkurtos 7 dienas per savaitę ir 24 valandas per parą veikiančios nemokamos pagalbos telefonu linijos, kurių tikslas būtų konfidencialiai arba tinkamai atsižvelgiant į skambinančiųjų anonimiškumą konsultuoti juos dėl visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį.

25 straipsnis. Parama seksualinio smurto aukoms

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad numatytų sukurti pakankamai tinkamų ir lengvai prieinamų išžaginimo aukų krizės centrų ar pagalbos seksualinio smurto aukoms centrų, kuriuose būtų atliekama aukų medicininė apžiūra ir teismo ekspertizė, teikiama parama aukoms po traumų ir aukų konsultavimo paslaugos.

26 straipsnis. Vaikų liudininkų apsauga ir parama jiems

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad teikiant aukoms apsaugos ir paramos paslaugas būtų deramai atsižvelgiama į vaikų, tapusių visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, liudininkais, teises ir poreikius.
- 2 Priemonės, kurių imamasi pagal šį straipsnį, turi apimti vaikų, tapusių visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, liudininkais, amžiui pritaikytas psichologines ir socialines konsultacijas ir jomis turi būti tinkamai atsižvelgiama į geriausius vaiko interesus.

27 straipsnis. Pranešimas

Šalys imasi būtinų priemonių, kuriomis visi asmenys, tapę į šios Konvencijos taikymo sritį įtrauktų smurto veiksmų įvykdymo liudininkais arba turintys pagrįstą priežasčių manyti, kad toks smurto veiksmas gali būti įvykdytas arba kad tikėtina, jog smurto veiksmai bus vykdomi toliau, skatinami pranešti apie tai kompetentingoms organizacijoms ar valdžios institucijoms.

28 straipsnis. Specialistų pranešimas

Šalys imasi būtinų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad tam tikriems specialistams vidaus teisėje nustatytos konfidencialumo taisyklės nekliudytų tam, kad jie galėtų tinkamomis sąlygomis pranešti kompetentingoms organizacijoms ar valdžios institucijoms, jei turi pagrįstą priežasčių manyti, kad buvo įvykdytas sunkus smurto veiksmas, įtrauktas į šios Konvencijos taikymo sritį, ir kad tikėtina, jog sunkūs smurto veiksmai bus vykdomi toliau.

V skyrius. Materialinė teisė

29 straipsnis. Civiliniai ieškiniai ir teisių gynimo priemonės

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad suteiktų aukoms tinkamų civilinių teisių gynimo priemonių prieš smurtautoją.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad laikydamosi bendrųjų tarptautinės teisės principų suteiktų aukoms tinkamų civilinių teisių gynimo priemonių, kuriomis jos gali pasinaudoti prieš valdžios institucijas, neįvykdžiusias savo pareigos imtis būtinų jų įgaliojimų sritį atitinkančių prevencinių ar apsaugos priemonių.

30 straipsnis. Kompensacija

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad aukos turėtų teisę reikalauti kompensacijos iš smurtautojų dėl bet kurios nusikalstamos veikos, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją.
- 2 Aukoms, patyrusioms sunkų kūno sužalojimą ar sveikatos sutrikdymą, skiriama tinkama valstybės kompensacija, tiek, kiek žala nėra kompensuojama iš kitų šaltinių, pavyzdžiui, smurtautojo, draudimo ar valstybės finansuojamų sveikatos ir socialinės apsaugos sistemų lėšų. Tai nekliudo Šalims išsireikalauti iš smurtautojo aukai skirtos kompensacijos, jeigu deramai atsižvelgiama į aukos saugumą.
- 3 Priemonėmis, kurių imamasi pagal 2 dalį, užtikrinama, kad kompensacija būtų išmokėta per pagrįstą laiką.

31 straipsnis. Globa, lankymo teisės ir saugumas

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad sprendžiant naudojimosi vaikų globos ir lankymo teisėmis klausimus būtų atsižvelgiama į smurto veiksmus, kurie įtraukti į šios Konvencijos taikymo sritį.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad naudojimasis vaikų lankymo arba globos teisėmis nesukeltų pavojaus aukos ar vaikų teisėms ir saugumui.

32 straipsnis. Priverstinės santuokos civilinės pasekmės

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad prievarta sudarytų santuokų galiojimą galima būtų atšaukti, jas būtų galima pripažinti negaliojančiomis ar nutraukti aukai nepatiriant nepagrįstos finansinės ar administracinės naštos.

33 straipsnis. Psichologinis smurtas

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas tyčinis sunkus asmens psichinės sveikatos sutrikdymas naudojant prievartą ar grasinimus.

34 straipsnis. Persekiojimas

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas tyčinis pasikartojantis kitam asmeniui grėsmę keliantis elgesys, dėl kurio šis asmuo jaučiasi nesaugus.

35 straipsnis. Fizinis smurtas

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas tyčinių fizinio smurto prieš kitą asmenį veiksmų įvykdymas.

36 straipsnis. Seksualinis smurtas, įskaitant išžaginimą

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas toliau nurodytas tyčinis elgesys:
  - a priverstinis vaginalinis, analinis ar oralinis seksualinis įsiskverbimas į kito asmens kūną bet kuria kūno dalimi ar daiktu;
  - b priverstinis kitų seksualinių veiksmų atlikimas asmeniui;
  - c kito asmens privertimas atlikti seksualinius veiksmus su trečiuoju asmeniu.

- 2 Sutikimas atlikti seksualinius veiksmus turi būti duodamas savanoriškai ir laisva valia, vertinant pagal susijusias aplinkybes.
- 3 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad 1 dalies nuostatos būtų taikomos ir veiksams, įvykdytiems prieš buvusius ar esamus sutuoktinius ar partnerius, pripažįstamus pagal vidaus teisę.

37 straipsnis. Priverstinė santuoka

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuoti tyčiniai veiksmai, kuriais suaugusysis arba vaikas priverčiamas sudaryti santuoką.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas tyčinis suaugusiojo arba vaiko išviliojimas į kitos Šalies ar valstybės nei ta, kurioje jis nuolat gyvena, teritoriją siekiant priversti šį suaugusįjį arba vaiką sudaryti santuoką.

38 straipsnis. Moters lyties organų žalojimas

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas toliau nurodytas tyčinis elgesys:

- a visų ar dalies moters didžiųjų lytinių lūpų, mažųjų lytinių lūpų ar klitorio išpjovimas, užsiuvimas ar bet koks kitas žalojimas;
- b moters privertimas, kad jai būtų atliktas bet kuris iš a punkte išvardytų veiksmų, arba tam skirtų priemonių suteikimas jai;
- c mergaitės raginimas arba privertimas, kad jai būtų atliktas bet kuris iš a punkte išvardytų veiksmų, arba tam skirtų priemonių suteikimas jai.

39 straipsnis. Priverstinis nėštumo nutraukimas ir priverstinė sterilizacija

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų kriminalizuotas toliau nurodytas tyčinis elgesys:

- a moters nėštumo nutraukimas negavus jos išankstinio ir informacija pagrįsto sutikimo;
- b operacijos, kurios tikslas arba pasekmė yra moters gebėjimo natūraliu būdu susilaukti palikuonių praradimas, atlikimas negavus jos išankstinio ir informacija pagrįsto sutikimo arba jai nesupratus procedūros esmės.

40 straipsnis. Seksualinis priekabiavimas

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad už bet kokios formos nepageidaujamus seksualinio pobūdžio žodinius, nežodinius ar fizinius veiksmus, kurių tikslas arba pasekmė yra asmens orumo pažeminimas, ypač jei sukurama bauginanti, priešiška, menkinanti, žeminanti ar užgauli aplinka, būtų taikomos baudžiamosios ar kitos teisinės sankcijos.

41 straipsnis. Pagalba ar bendrininkavimas ir kėsinimasis

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad pagalba arba bendrininkavimas vykdamas nusikalstamas veikas, kaip nustatyta pagal šios Konvencijos 33, 34, 35, 36, 37 straipsnius, 38 straipsnio a punktą ir 39 straipsnį, jei tai daroma tyčia, būtų laikomi nusikalstama veika.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad kėsinimasis padaryti nusikalstamas veikas, kaip nustatyta pagal šios Konvencijos 35, 36, 37 straipsnius, 38 straipsnio a punktą ir 39 straipsnį, jei tai daroma tyčia, būtų laikomas nusikalstama veika.

42 straipsnis. Nepriimtinas nusikaltimų, įskaitant nusikaltimus, padarytus prisidengiant vadinamąja „garbe“, pateisinimas

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad baudžiamuosiuose procesuose, pradėtuose dėl to, kad įvykdomas bet kuris iš smurto veiksmų, įtrauktų į šios Konvencijos taikymo sritį, tokių veiksmų pateisinimu nebūtų laikomi kultūra, papročiai, religija, tradicijos ar vadinamoji „garbė“. Tai visų pirma taikoma teiginiams, kad auka nesilaikė kultūrinių, religinių, socialinių ar tradicinių tinkamo elgesio normų ar papročių.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad jei asmuo ragina vaiką įvykdyti bet kurį iš 1 dalyje nurodytų veiksmų, tai nesumažintų to asmens baudžiamosios atsakomybės už įvykdytus veiksmus.

43 straipsnis. Laikymas nusikalstama veika

Nusikalstamos veikos, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją, laikomos tokiomis neatsižvelgiant į aukos ir smurtautojo tarpusavio santykių pobūdį.

44 straipsnis. Jurisdikcija

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad nustatytų jurisdikciją visų nusikalstamų veikų, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją, atžvilgiu, kai nusikalstama veika padaroma:
  - a jų teritorijoje; arba
  - b laive, plaukiojančiame su jų vėliava; arba
  - c orlaivyje, įregistruotame pagal jų įstatymus; arba
  - d jų piliečio; arba
  - e asmens, kurio įprastinė gyvenamoji vieta yra jų teritorijoje.

- 2 Šalys stengiasi imtis būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad nustatytų jurisdikciją visų nusikalstamų veikų, kaip nustatyta pagal šią Konvencijoje, atžvilgiu, jeigu nusikalstama veika padaroma prieš jų pilietį arba asmenį, kurio įprastinė gyvenamoji vieta yra jų teritorijoje.
- 3 Nusikalstamų veikų, kaip nustatyta pagal šios Konvencijos 36, 37, 38 ir 39 straipsnius, baudžiamajam persekiojimui vykdyti Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad jų jurisdikcija nepriklausytų nuo sąlygos, kad toje teritorijoje, kurioje veikos yra padarytos, jos kriminalizuojamos.
- 4 Nusikalstamų veikų, kaip nustatyta pagal šios Konvencijos 36, 37, 38 ir 39 straipsnius, baudžiamajam persekiojimui vykdyti Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad jų jurisdikcija 1 dalies d ir e punktų atžvilgiu nepriklausytų nuo sąlygos, kad baudžiamasis persekiojimas gali būti pradėtas tik tuomet, kai apie nusikalstamą veiką praneša jos auka arba informuoja tos vietos, kurioje veika buvo padaryta, valstybė.
- 5 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad nustatytų jurisdikciją nusikalstamų veikų, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją, atžvilgiu, tais atvejais, kai įtariamasis vykdytojas yra jų teritorijoje ir jo ekstradicija į kitą Šalį negali būti vykdoma vien tik dėl jo pilietybės.
- 6 Kai daugiau nei viena Šalis pareiškia turinti jurisdikciją įtariamoms nusikalstamos veikos, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją, atžvilgiu, atitinkamos Šalys tinkamais atvejais konsultuojasi tarpusavyje, kad nustatytų, kuri jurisdikcija yra tinkamiausia baudžiamajam persekiojimui vykdyti.
- 7 Nedarant poveikio bendrosioms tarptautinės teisės taisyklėms, šia Konvencija neatmetama jokia baudžiamoji jurisdikcija, kurią Šalis vykdo pagal savo vidaus teisę.

45 straipsnis. Sankcijos ir priemonės

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad už nusikalstamas veikas, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją, būtų baudžiama taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas, atsižvelgiant į šių nusikalstamų veikų sunkumą. Šios sankcijos tinkamais atvejais apima apkaltinamuosius nuosprendžius, kuriais skiriama laisvės atėmimo bausmė, kurių atveju gali būti vykdoma ekstradicija.
- 2 Šalys gali patvirtinti kitas vykdytojams taikomas priemones, pavyzdžiui:
  - nuteistųjų stebėseną ar priežiūrą;
  - tėvystės teisių atėmimą, jei geriausių vaiko interesų, kurie gali apimti ir aukos saugumą, negalima užtikrinti jokia kitu būdu.

46 straipsnis. Sunkinančios aplinkybės

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad skiriant bausmę už nusikalstamas veikas, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją, į toliau išvardytas aplinkybes, jei į jas dar nėra atsižvelgta kaip į nusikalstamos veikos sudėties požymius, laikantis atitinkamų vidaus teisės nuostatų galėtų būti atsižvelgta kaip į sunkinančias aplinkybes:

- a nusikalstama veika padaryta prieš buvusį ar esamą sutuoktinį ar partnerį, pripažįstamą pagal vidaus teisę, ir šią veiką padarė šeimos narys, su auka gyvenantis asmuo arba asmuo, kuris piktnaudžiavo turima valdžia;
- b nusikalstama veika arba susijusios nusikalstamos veikos buvo vykdomos daugiau nei vieną kartą;

- c nusikalstama veika buvo padaryta prieš asmenį, kuris dėl tam tikrų aplinkybių tapo pažeidžiamas;
- d nusikalstama veika buvo padaryta prieš vaiką arba jo akivaizdoje;
- e nusikalstama veika buvo padaryta dviejų arba daugiau asmenų, veikiančių kartu;
- f prieš padarant nusikalstamą veiką arba kartu su ja buvo įvykdyti itin žiaurūs smurto veiksmai;
- g nusikalstama veika buvo padaryta naudojant ginklą ar juo grasinant;
- h dėl nusikalstamos veikos aukai padaryta didelė fizinė ar psichologinė žala;
- i vykdytojas anksčiau buvo nuteistas už panašaus pobūdžio nusikalstamas veikas.

47 straipsnis. Kitos Šalies priimti nuosprendžiai

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis numatoma galimybė skiriant bausmę atsižvelgti į kitoje Šalyje priimtus galutinius nuosprendžius, susijusius su nusikalstamomis veikomis, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją.

48 straipsnis. Privalomų alternatyvių ginčų sprendimo būdų ar baudimo draudimas

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis draudžiama visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, atveju taikyti privalomus alternatyvius ginčų sprendimo būdus, įskaitant tarpininkavimą ir taikinimą.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad jei nurodoma sumokėti baudą, būtų tinkamai atsižvelgiama į smurtautojo gebėjimą prisiimti finansinius įsipareigojimus aukai.

VI skyrius. Tyrimas, baudžiamasis persekiojimas, proceso teisė ir apsaugos priemonės

49 straipsnis. Bendrieji įsipareigojimai

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad tyrimai ir teismo procesai, susiję su visų formų smurtu, įtrauktu į šios Konvencijos taikymo sritį, būtų vykdomi nepagrįstai nedelsiant ir visais baudžiamojo proceso etapais atsižvelgiant į aukos teises.
- 2 Laikydamosi pagrindinių žmogaus teisių principų ir atsižvelgdamos į lyčių aspektu grindžiamą smurto supratimą, Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad būtų užtikrintas veiksmingas nusikalstamų veikų, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją, tyrimas ir baudžiamasis persekiojimas už jas.

50 straipsnis. Neatidėliotinas reagavimas, prevencija ir apsauga

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad atsakingos teisėsaugos institucijos skubiai ir tinkamai reaguotų į visų formų smurtą, įtrauktą į šios Konvencijos taikymo sritį, suteikdamos aukoms tinkamą ir neatidėliotiną apsaugą.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad atsakingos teisėsaugos institucijos skubiai ir tinkamai vykdytų visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, prevenciją ir apsaugą nuo jo, įskaitant operatyvinių prevencijos priemonių naudojimą ir įrodymų rinkimą.

51 straipsnis. Rizikos vertinimas ir rizikos valdymas

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad rizikos valdymo tikslais ir prireikus koordinuojamo saugumo užtikrinimo ir paramos teikimo tikslais visos atitinkamos institucijos atliktų pavojaus gyvybei rizikos, padėties rimtumo ir smurto recidyvo rizikos vertinimą.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad atliekant 1 dalyje nurodytą vertinimą visais tyrimo etapais ir taikant apsaugos priemones būtų atsižvelgiama į tai, ar smurto veiksmų, įtrauktų į šios Konvencijos taikymo sritį, vykdytojai turi šaunamųjų ginklų arba galimybę jų gauti.

52 straipsnis. Skubūs draudžiamieji nurodymai

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad kompetentingoms institucijoms būtų suteikti įgaliojimai tiesioginės grėsmės atvejais nurodyti smurtautojui pakankamai ilgam laikui palikti aukos ar asmens, kuriam kyla rizika patirti smurtą, namus ir uždrausti smurtautojui patekti į aukos ar asmens, kuriam kyla smurto pavojus, namus ar mėginti su jais bendrauti. Priemonėmis, kurių imamasi pagal šį straipsnį, pirmenybė teikiama aukų ar asmenų, kuriems kyla rizika patirti smurtą, saugumui.

53 straipsnis. Apribojantys ar apsaugos nurodymai

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad aukos, nukentėjusios nuo visų formų smurto, įtraukto į šios Konvencijos taikymo sritį, galėtų kreiptis dėl tinkamų apribojančių ar apsaugos nurodymų.

- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad 1 dalyje nurodyti apribojantys ar apsaugos nurodymai:
  - būtų išduodami neatidėliotinai apsaugai užtikrinti, aukai nepatiriant nepagrįstos finansinės ar administracinės naštos;
  - būtų išduodami konkrečiam laikotarpiui arba iki bus pakeisti ar panaikinti;
  - prireikus būtų išduodami *ex parte* pagrindu ir įsigalioję nedelsiant;
  - būtų išduodami neatsižvelgiant į kitus teismo procesus arba juos papildytų;
  - būtų išduodami vėlesniuose teismo procesuose.
- 3 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad pagal 1 dalį išduotų apribojančių ar apsaugos nurodymų pažeidimo atveju būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos baudžiamosios ar kitos teisinės sankcijos.

54 straipsnis. Tyrimai ir įrodymai

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad bet kurio civilinio ar baudžiamojo proceso metu įrodymai, susiję su aukos seksualine praeitimi ir elgesiu, būtų leidžiami tik tada, kai tai yra aktualu ir būtina.

55 straipsnis. *Ex parte* ir *ex officio* procesai

- 1 Šalys užtikrina, kad nusikalstamų veikų, kaip nustatyta pagal šios Konvencijos 35, 36, 37, 38 ir 39 straipsnius, tyrimai arba baudžiamasis persekiojimas už jas nepriklausytų vien tik nuo aukos pareiškimo ar skundo, jei nusikalstama veika buvo visiškai arba iš dalies padaryta jos teritorijoje, ir kad procesas galėtų būti tęsiamas net jei auka atsiimtų savo pareiškimą arba skundą.

- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis, laikantis jų vidaus teisėje numatytų sąlygų, vyriausybiniams bei nevyriausybiniams organizacijoms ir smurto šeimoje klausimais konsultuojantiems specialistams užtikrinama galimybė aukų prašymu joms padėti ir (arba) jas paremti, kol vyksta nusikalstamų veikų, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją, tyrimai ir su jomis susiję teismo procesai.

56 straipsnis. Apsaugos priemonės

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad visais tyrimo ir teismo proceso etapais būtų apsaugotos aukų teisės ir ginami jų interesai, įskaitant specialius jų poreikius, jei jie yra liudytojai, visų pirma šiomis priemonėmis:
  - a numatant jų, jų šeimų ir liudytojų apsaugą nuo bauginimo, keršto ir pakartotinės viktimizacijos;
  - b užtikrinant, kad aukos būtų informuojamos, jeigu smurtautojas pabėga arba yra laikinai arba visam laikui paleidžiamas, bent tais atvejais, kai tai gali kelti pavojų aukoms ir jų šeimoms;
  - c vidaus teisėje numatytais sąlygomis informuojant aukas apie jų teises ir paslaugas, kuriomis jos gali naudotis, taip pat apie tolesnes priemones, kurių imtasi pagal jų skundą, apie kaltinimus, bendrą tyrimo ar proceso eigą ir aukų vaidmenį juose, taip pat apie jų bylos baigtį;
  - d vidaus teisės procedūrinės taisyklės atitinkančiu būdu sudarant joms sąlygas tiesiogiai arba per atstovą būti išklausytoms, pateikti įrodymus ir savo nuomonę, poreikius ir nuogastavimus, ir kad į tai būtų atsižvelgta;
  - e teikiant aukoms tinkamas paramos paslaugas, kad jų teisės ir interesai būtų tinkamai pateikiami ir į juos deramai atsižvelgiama;

- f užtikrinant, kad galėtų būti imamos priemonių aukos privatumui ir įvaizdžiui apginti;
  - g užtikrinant, kad, jei įmanoma, būtų vengiama aukų ir smurtautojų susitikimo teismų ir teisėsaugos institucijų patalpose;
  - h teikiant aukoms nepriklausomų ir kompetentingų vertėjų žodžiu paslaugas, kai jos dalyvauja procesuose arba kai pateikia įrodymus;
  - i pagal vidaus teisėje nustatytas taisykles suteikiant aukoms galimybę duoti parodymus nesant teismo salėje arba bent nedalyvaujant įtariamam vykdytojui, visų pirma naudojantis tinkamomis ryšių technologijomis, jei yra galimybė jomis naudotis.
- 2 Jei auka yra vaikas arba vaikas yra smurto prieš moteris ir smurto šeimoje liudininkas, jam, atsižvelgiant į geriausius vaiko interesus, tinkamais atvejais taikomos specialios apsaugos priemonės.

57 straipsnis. Teisinė pagalba

Vidaus teisėje nustatytais sąlygomis Šalys suteikia aukoms teisę į teisinę paramą ir nemokamą teisinę pagalbą.

58 straipsnis. Senaties terminas

Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad senaties terminas pradėti bet kokią teismo procesą dėl nusikalstamų veikų, kaip nustatyta pagal šios Konvencijos 36, 37, 38 ir 39 straipsnius, būtų pakankamai ilgas ir atitiktų atitinkamos nusikalstamos veikos sunkumą, kad būtų galima veiksmingai pradėti procesą po to, kai auka sulaukė pilnametystės.

VII skyrius. Migracija ir prieglobstis

59 straipsnis. Gyventojų statusas

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad aukoms, kurių gyventojų statusas priklauso nuo sutuoktinio ar partnerio, kuris pripažįstamas pagal vidaus teisę, statuso, santuokos arba santykių nutraukimo atveju, esant ypač sunkioms aplinkybėms, pateikus prašymą, būtų suteikiamas atskiras leidimas gyventi, neatsižvelgiant į santuokos arba santykių trukmę. Tokio atskiro leidimo gyventi išdavimo ir trukmės sąlygos nustatomos vidaus teisėje.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad būtų galima sustabdyti aukų išsiuntimo iš šalies procesą, pradėtą dėl gyventojų statuso, kuris priklauso nuo sutuoktinio ar partnerio, kuris pripažįstamas pagal vidaus teisę, statuso, kad jos galėtų kreiptis dėl atskiro leidimo gyventi.
- 3 Šalys išduoda aukoms leidimą gyventi, kuris gali būti atnaujinamas, vienu iš šių dviejų atvejų arba abiem atvejais:
  - a kai kompetentinga institucija mano, kad aukų buvimas šalyje būtinas dėl jų asmeninės padėties;
  - b kai kompetentinga institucija mano, kad aukų buvimas šalyje būtinas tam, kad jos galėtų bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis tyrimo arba baudžiamojo proceso metu.
- 4 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad priverstinės santuokos aukos, kurios santuokos tikslu buvo išvežtos į kitą šalį ir dėl to prarado gyventojų statusą šalyje, kurioje yra jų įprastinė gyvenamoji vieta, galėtų atgauti šį statusą.

60 straipsnis. Prieglobsčio prašymai dėl lyties

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama galimybė pripažinti, jog smurtas prieš moteris dėl lyties yra persekiojimo forma, kaip apibrėžta 1951 m. Konvencijos dėl pabėgėlių statuso 1 straipsnio A punkto 2 papunktį, ir didelė žala, suteikianti teisę į papildomą apsaugą.
- 2 Šalys užtikrina, kad kiekvienas iš Konvencijos pagrindų būtų aiškinamas atsižvelgiant į lyčių aspektą, ir jei nustatoma, kad bijoma persekiojimo dėl vieno ar daugiau iš šių pagrindų, prašytojams pagal atitinkamus taikytinus dokumentus suteikiamas pabėgėlio statusas.
- 3 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad išplėtotų prieglobsčio prašytojų priėmimo procedūras ir paramos paslaugas, kuriomis atsižvelgiama į lyčių aspektą, taip pat gaires lyčių klausimu ir prieglobsčio procedūras, kuriomis atsižvelgiama į lyčių aspektą, įskaitant pabėgėlio statuso suteikimo ir tarptautinės apsaugos prašymų procedūras.

61 straipsnis. Negražinimo principas

- 1 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kad būtų laikomasi negražinimo principo, atsižvelgiant į esamus įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad smurto prieš moteris aukos, kurioms reikia apsaugos, neatsižvelgiant į jų statusą ar gyvenamąją vietą, jokiais aplinkybėmis nebūtų grąžinamos į šalį, kur jų gyvybei grėstų pavojus arba kur jos galėtų patirti kankinimą arba nežmonišką ar žeminantį elgesį arba baudimą.

VIII skyrius. Tarptautinis bendradarbiavimas

62 straipsnis. Bendrieji principai

- 1 Šalys kuo plačiau bendradarbiauja tarpusavyje pagal šios Konvencijos nuostatas ir taikydamos atitinkamus tarptautinius ir regioninius bendradarbiavo civilinėse ir baudžiamosiose bylose dokumentus, priemones, dėl kurių susitarta remiantis vienodais arba abipusiais teisės aktais ir vidaus įstatymais, siekdamos tikslo:
  - a užkirsti kelią visų formų smurtui, įtrauktam į šios Konvencijos taikymo sritį, su juo kovoti ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jį;
  - b apsaugoti aukas ir teikti joms pagalbą;
  - c vykdyti tyrimus ar procesus, susijusius su nusikalstamomis veikomis, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją;
  - d užtikrinti Šalių teisminių institucijų priimtų atitinkamų teismo sprendimų civilinėse ir baudžiamosiose bylose, įskaitant apsaugos nurodymus, vykdymą.
- 2 Šalys imasi būtinų teisėkūros ar kitų priemonių, kuriomis užtikrinama, kad nusikalstamos veikos, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją, aukos, jei ta nusikalstama veika padaryta ne tos Šalies, kurioje gyvena aukos, teritorijoje, galėtų pateikti skundą savo gyvenamosios vietos valstybės kompetentingoms institucijoms.

- 3 Jei Šalis, nustačiusi, kad savitarpio teisinei pagalbai baudžiamosiose bylose teikti, ekstradicijai vykdyti arba kitos šios Konvencijos Šalies teismo sprendimams civilinėse ar baudžiamosiose bylose vykdyti reikia sutarties, gauna tokio teisinio bendradarbiavimo prašymą iš Šalies, su kuria nėra pasirašiusi tokios sutarties, teisiniu pagrindu vykdyti savitarpio teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose, ekstradiciją arba kitos šios Konvencijos Šalies teismo sprendimus civilinėse ar baudžiamosiose bylose dėl nusikalstamų veikų, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją, ji gali laikyti šią Konvenciją.
- 4 Šalys siekia tinkamais atvejais integruoti smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo elementus į pagalbos vystymuisi programas, skirtas trečiosioms valstybėms, be kita ko, sudarydamos dvišalius ir daugiašalius susitarimus su trečiosiomis valstybėmis, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos aukų apsaugai pagal 18 straipsnio 5 dalį.

63 straipsnis. Priemonės, susijusios su asmenimis, kuriems kyla rizika

Kai Šalis, remdamasi turima informacija, turi pagrįstų priežasčių manyti, kad asmeniui kyla tiesioginė rizika, kad kitos Šalies teritorijoje prieš jį bus įvykdyti bet kokie šios Konvencijos 36, 37, 38 ir 39 straipsniuose nurodyti smurto veiksmai, Šalis, turinti tą informaciją, raginama nedelsiant ją perduoti pastarajai Šaliai siekiant užtikrinti, kad būtų imamasi tinkamų apsaugos priemonių. Kai taikoma, tokia informacija apima ir duomenis apie esamas apsaugos priemones, skirtas asmeniui, kuriam kyla rizika.

64 straipsnis. Informacija

- 1 Prašymą gavusi Šalis skubiai informuoja prašymą pateikusią Šalį apie veiksmų, kurių imtasi pagal šį skyrių, galutinius rezultatus. Prašymą gavusi Šalis taip pat skubiai informuoja prašymą pateikusią Šalį apie visas aplinkybes, dėl kurių neįmanoma vykdyti prašomų veiksmų arba dėl kurių jas vykdyti būtų labai uždelsta.

- 2 Šalis gali, kiek tai numatyta jos vidaus teisėje, be išankstinio prašymo perduoti kitai Šaliai savo tyrimų metu gautą informaciją, jei mano, kad tokios informacijos atskleidimas galėtų padėti ją gaunančiai Šaliai užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms, kaip nustatyta pagal šią Konvenciją, arba pradėti ar vykdyti tyrimus arba procesus, susijusius su tokiomis nusikalstamomis veikomis, arba kad dėl tokio informacijos atskleidimo ta Šalis galėtų pateikti prašymą bendradarbiauti pagal šį skyrį.
- 3 Šalis, gaunanti informacijos pagal 2 dalį, tokią informaciją pateikia savo kompetentingoms institucijoms, kad būtų galima pradėti procesus, jei manoma, kad jų reikia, arba tam, kad į šią informaciją galėtų būti atsižvelgta susijusiuose civiliniuose ir baudžiamuosiuose procesuose.

65 straipsnis. Duomenų apsauga

Asmens duomenys saugomi ir naudojami vadovaujantis įsipareigojimais, kuriuos Šalys yra prisiėmusios pagal Konvenciją dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu (ETS Nr. 108).

IX skyrius. Stebėsenos mechanizmas

66 straipsnis. Kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu šeimoje ekspertų grupė

- 1 Kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu šeimoje ekspertų grupė (toliau – GREVIO) stebi, kaip Šalys įgyvendina šią Konvenciją.

- 2 GREVIO sudaro mažiausia 10 ir daugiausia 15 narių, atsižvelgiant į lyčių ir geografinio pasiskirstymo pusiausvyrą bei įvairių sričių ekspertines žinias. Grupės narius iš Šalių pasiūlytų kandidatų ketverių metų kadencijai, kuri gali būti atnaujinta vieną kartą, renka Šalių komitetas; kandidatai turi būtų Šalių piliečiai.
- 3 Pirmieji 10 narių rinkimai surengiami per vienus metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo. Papildomų 5 narių rinkimai surengiami, kai šią Konvenciją ratifikuoja ar prie jos prisijungia 25-oji Šalis.
- 4 GREVIO narių rinkimai grindžiami šiais principais:
  - a jie atrenkami vadovaujantis skaidria procedūra iš nepriekaištingos reputacijos asmenų, turinčių pripažintą kompetenciją žmogaus teisių, lyčių lygybės, kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu šeimoje arba pagalbos aukoms ir jų apsaugos srityse arba pademonstravusių profesinę patirtį srityse, kuriose taikoma ši Konvencija;
  - b jokie du GREVIO nariai negali būti tos pačios valstybės piliečiai;
  - c jie turėtų atstovauti pagrindinėms teisinėms sistemoms;
  - d jie turėtų atstovauti atitinkamiems subjektams ir agentūroms, veikiantiems kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu šeimoje srityse;
  - e jie dalyvauja kaip individualūs asmenys ir vykdydami savo funkcijas yra nepriklausomi bei nešališki, taip pat turi galėti efektyviai vykdyti savo pareigas.

- 5 GREVIO narių rinkimų procedūrą nustato Europos Tarybos Ministrų Komitetas, pasikonsultavęs su Šalimis ir gavęs jų vieningą pritarimą, per šešis mėnesius nuo šios Konvencijos įsigaliojimo.
- 6 GREVIO priima savo darbo tvarkos taisykles.
- 7 GREVIO nariai ir kiti delegacijų nariai vizitų į atskiras šalis, kaip išdėstyta 68 straipsnio 9 ir 14 dalyse, metu naudojami privilegijomis ir imunitetais, nustatytais šios Konvencijos priedėlyje.

67 straipsnis. Šalių komitetas

- 1 Šalių komitetas sudaromas iš šios Konvencijos Šalių atstovų.
- 2 Šalių komiteto posėdžius sušaukia Europos Tarybos generalinis sekretorius. Pirmasis posėdis surengiamas per vienus metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tam, kad būtų išrinkti GREVIO nariai. Toliau posėdžiai rengiami trečdaliai Šalių, Šalių komiteto pirmininko arba generalinio sekretoriaus prašymu.
- 3 Šalių komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

68 straipsnis. Procedūra

- 1 Remdamosi GREVIO sudarytu klausimynu, Šalys pateikia Europos Tarybos generaliniam sekretoriui ataskaitą dėl teisėkūros ir kitų priemonių, kuriomis įgyvendinamos šios Konvencijos nuostatos, kad ją apsvarstytų GREVIO.

- 2 GREVIO apsveria pagal 1 dalį pateiktą ataskaitą su atitinkamos Šalies atstovais.
- 3 Tolesnės vertinimo procedūros suskirstomos į etapus, kurių trukmę nustato GREVIO. Kiekvieno etapo pradžioje GREVIO atrenka konkrečias nuostatas, kuriomis grindžiama vertinimo procedūra, ir išsiunčia klausimyną.
- 4 GREVIO apibrėžia tinkamas priemones šiai stebėsenos procedūrai atlikti. Ji gali visų pirma kiekvienam vertinimo etapui parengti klausimyną, kuriuo remiamasi atliekant Šalių vykdomo Konvencijos įgyvendinimo vertinimo procedūrą. Šis klausimynas nusiunčiamas visoms Šalims. Šalys atsako į šio klausimyno klausimus, taip pat pateikia visą kitą informaciją, kurios prašo GREVIO.
- 5 GREVIO gali gauti informaciją apie Konvencijos įgyvendinimą iš nevyriausybinių organizacijų ir pilietinės visuomenės, taip pat iš nacionalinių žmogaus teisių apsaugos institucijų.
- 6 GREVIO deramai atsižvelgia į esamą informaciją, kurią galima gauti iš kitų regioninių ir tarptautinių priemonių ir organų, veikiančių srityse, kuriose taikoma ši Konvencija.
- 7 Sudarydama klausimyną kiekvienam vertinimo etapui, GREVIO deramai atsižvelgia į esamus Šalyse renkamus duomenis ir vykdomus mokslinius tyrimus, kaip nurodyta šios Konvencijos 11 straipsnyje.
- 8 GREVIO gali gauti informaciją apie šios Konvencijos įgyvendinimą iš Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro, Parlamentinės Asamblėjos ir atitinkamų Europos Tarybos specializuotų organų, taip pat pagal kitus tarptautinius dokumentus įsteigtų specializuotų organų. GREVIO supažindinama su šioms organams pateiktais skundais ir jų nagrinėjimo rezultatais.

- 9 Bendradarbiaudama su nacionalinėmis valdžios institucijomis ir padedama nepriklausomų nacionalinių ekspertų GREVIO gali papildomai rengti vizitus į atskiras šalis, jei gauta informacija yra nepakankama arba 14 dalyje numatytais atvejais. Šių vizitų metu GREVIO gali talkinti konkrečių sričių specialistai.
- 10 GREVIO parengia ataskaitos projektą, kuriame pateikia savo atliktą nuostatų įgyvendinimo analizę, kuria grindžiamas vertinimas, taip pat savo pasiūlymus, kaip atitinkama Šalis galėtų spręsti nustatytas problemas. Ataskaitos projektas pateikiamas vertinamai Šaliai, kad ji pateiktų savo pastabas. GREVIO atsižvelgia į Šalies pastabas priimdama ataskaitą.
- 11 Remdamasi visa gauta informacija ir Šalių pateiktomis pastabomis, GREVIO priima ataskaitą ir išvadas dėl priemonių, kurių atitinkama Šalis ėmėsi, kad įgyvendintų šios Konvencijos nuostatas. Ši ataskaita ir išvados nusiunčiamos atitinkamai Šaliai ir Šalių komitetui. GREVIO priėmus ataskaitą ir išvadas, jos kartu su galimomis atitinkamos Šalies pastabomis skelbiamos viešai.
- 12 Nedarant poveikio 1–8 dalyse nustatyti procedūrai, Šalių komitetas, remdamasis GREVIO ataskaita ir išvadomis, gali priimti tai Šaliai skirtas rekomendacijas a) dėl priemonių, kurių reikia imtis, kad būtų įgyvendintos GREVIO išvados, prireikus nustatant terminą, kada turi būti pateikta informacija apie jų įgyvendinimą, ir b) siekiant skatinti bendradarbiavimą su ta Šalimi, kad ši Konvencija būtų tinkamai įgyvendinama.
- 13 Jei GREVIO gauna patikimos informacijos, iš kurios galima spręsti, kad susidarė padėtis, kai problemas reikia spręsti nedelsiant, kad būtų galima užkirsti kelią rimtiems Konvencijos pažeidimams arba apriboti jų mastą ar skaičių, ji gali prašyti skubiai pateikti specialią ataskaitą dėl priemonių, kurių imtasi siekiant užkirsti kelią sunkiems, masiniams ar nuolatiniais smurto prieš moteris reiškiniams.

- 14 Atsižvelgdama į atitinkamos Šalies pateiktą informaciją, taip pat ir į visą kitą patikimą savo gautą informaciją, GREVIO gali paskirti vieną ar daugiau savo narių, kad jis atliktų tyrimą ir skubiai pateiktų ataskaitą GREVIO. Pagrįstais atvejais ir gavus Šalies sutikimą, tyrimas gali apimti ir vizitą į jos teritoriją.
- 15 Išanalizavusi 14 dalyje nurodyto tyrimo rezultatus, GREVIO perduoda šiuos rezultatus atitinkamai Šaliai ir, tinkamais atvejais, Šalių komitetui bei Europos Tarybos Ministrų Komitetui, kartu pateikdama pastabas ir rekomendacijas.

69 straipsnis. Bendros rekomendacijos

Tinkamais atvejais GREVIO gali priimti bendras šios Konvencijos įgyvendinimo rekomendacijas.

70 straipsnis. Parlamentų dalyvavimas stebėsenoje

- 1 Nacionaliniai parlamentai kviečiami dalyvauti priemonių, kurių imamasi siekiant įgyvendinti šią Konvenciją, stebėsenos procese.
- 2 Šalys pateikia GREVIO ataskaitas savo nacionaliniams parlamentams.
- 3 Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja reguliariai kviečiama vertinti šios Konvencijos įgyvendinimą.

X skyrius. Santykis su kitais tarptautiniais dokumentais

71 straipsnis. Santykis su kitais tarptautiniais dokumentais

- 1 Ši Konvencija nedaro poveikio įpareigojimams, kylantiems iš kitų tarptautinių dokumentų, kurių Šalimis yra arba taps šios Konvencijos Šalys ir kuriuose esama nuostatų dėl šioje Konvencijoje reglamentuojamų klausimų.
- 2 Šios Konvencijos Šalys gali sudaryti dvišalius arba daugiašalius tarpusavio susitarimus dėl šioje Konvencijoje reglamentuojamų klausimų tam, kad būtų papildytos arba sustiprintos jos nuostatos arba sudarytos palankesnės sąlygos taikyti joje įtvirtintus principus.

XI skyrius. Konvencijos pakeitimai

72 straipsnis. Pakeitimai

- 1 Visi Šalių pateikiami pasiūlymai dėl šios Konvencijos pakeitimų perduodami Europos Tarybos generaliniam sekretoriui, kuris juos perduoda Europos Tarybos valstybėms narėms, visoms pasirašiusioms šalims, visoms Šalims, Europos Sąjungai, visoms valstybėms, pakviestoms pasirašyti šią Konvenciją pagal 75 straipsnio nuostatas, ir visoms valstybėms, pakviestoms prisijungti prie šios Konvencijos pagal 76 straipsnio nuostatas.
- 2 Europos Tarybos Ministrų Komitetas apsversto siūlomą pakeitimą ir, pasikonsultavęs su šios Konvencijos Šalimis, kurios nėra Europos Tarybos narės, gali priimti tą pakeitimą Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d punkte numatyta dauguma.
- 3 Visų Ministrų Komiteto pagal 2 dalį priimtų pakeitimų tekstas perduodamas Šalims priimti.

- 4 Visi pagal 2 dalį priimti pakeitimai įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus vieno mėnesio laikotarpiui po tos dienos, kurią visos Šalys pranešė generaliniam sekretoriui apie jų priėmimą.

XII skyrius. Baigiamosios nuostatos

73 straipsnis. Šios Konvencijos poveikis

Šios Konvencijos nuostatos nedaro poveikio vidaus teisės nuostatoms ir privalomiems tarptautiniams dokumentams, kurie jau yra įsigalioję arba kurie gali įsigalioti ir pagal kuriuos asmenims yra arba būtų suteikiamos palankesnės teisės siekiant užkirsti kelią smurtui prieš moteris ir smurtui šeimoje bei su juo kovoti.

74 straipsnis. Ginčų sprendimas

- 1 Bet kokio ginčo, galinčio kilti dėl šios Konvencijos nuostatų taikymo ar aiškinimo, Šalys pirmiausia siekia jį spręsti derybų, taikinimo, arbitražo arba bet koku kitu taikaus sprendimo būdu, dėl kurio jos tarpusavyje susitarė.
- 2 Europos Tarybos Ministrų Komitetas gali nustatyti ginčų sprendimo procedūras, kuriomis Šalys, jeigu taip susitartų, galėtų naudotis spręsdamos ginčus.

75 straipsnis. Pasirašymas ir įsigaliojimas

- 1 Ši Konvencija pateikiama pasirašyti Europos Tarybos valstybėms narėms, Europos Tarybos narėmis nesančioms valstybėms, kurios dalyvavo rengiant šią Konvenciją, ir Europos Sąjungai.
- 2 Ši Konvencija turi būti ratifikuota, priimta arba patvirtinta. Ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami Europos Tarybos generaliniam sekretoriui.

- 3 Ši Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kurią 10 pasirašiusių šalių, įskaitant mažiausiai aštuonias Europos Tarybos valstybes nares, pareiškė sutikimą įsipareigoti pagal šią Konvenciją vadovaujantis 2 dalies nuostatomis.
- 4 Bet kurios 1 dalyje nurodytos valstybės arba Europos Sąjungos, vėliau pareiškusių sutikimą įsipareigoti pagal šią Konvenciją, atžvilgiu ji įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kurią buvo deponuotas jos ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentas.

76 straipsnis. Prisijungimas prie Konvencijos

- 1 Įsigaliojus šiai Konvencijai, Europos Tarybos Ministrų Komitetas, pasikonsultavęs su šios Konvencijos Šalimis ir gavęs jų vieningą pritarimą, gali pakviesti bet kurią Europos Tarybos narę nesančią valstybę, kuri nedalyvavo rengiant šią Konvenciją, prisijungti prie šios Konvencijos priimant sprendimą Europos Tarybos statuto 20 straipsnio d punkte numatyta dauguma ir vieningai balsavus Šalių atstovams, turintiems teisę būti Ministrų Komitete.
- 2 Bet kurios prisijungiančios valstybės atžvilgiu Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kurią Europos Tarybos generaliniam sekretoriui buvo deponuotas prisijungimo dokumentas.

77 straipsnis. Teritorinis taikymas

- 1 Bet kuri valstybė arba Europos Sąjunga Konvencijos pasirašymo metu arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą gali nurodyti teritoriją ar teritorijas, kuriai (-ioms) taikoma ši Konvencija.

- 2 Bet kuri Šalis gali bet kada vėliau, pateikdama deklaraciją Europos Tarybos generaliniam sekretoriui, išplėsti šios Konvencijos taikymą bet kuriai kitai deklaracijoje nurodytai teritorijai, už kurios tarptautinius santykius Šalis yra atsakinga arba kurios vardu Šalis yra įgaliota prisiimti įsipareigojimus. Tokios teritorijos atžvilgiu Konvencija įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kurią Europos Tarybos generalinis sekretorius gavo tokią deklaraciją.
- 3 Bet kokia deklaracija, pateikta remiantis pirmesnėmis dviem dalimis, bet kokios tokioje deklaracijoje nurodytos teritorijos atžvilgiu gali būti atšaukta apie tai pranešus Europos Tarybos generaliniam sekretoriui. Atšaukimas įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kurią Europos Tarybos generalinis sekretorius gavo tokį pranešimą.

78 straipsnis. Išlygos

- 1 Negali būti daroma jokių išlygų dėl jokios šios Konvencijos nuostatos, išskyrus 2 ir 3 dalyse numatytas išimtis.
- 2 Bet kuri valstybė arba Europos Sąjunga Konvencijos pasirašymo metu arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą, pateikdama deklaraciją Europos Tarybos generaliniam sekretoriui gali pareikšti, kad ji pasilieka teisę netaikyti toliau nurodytų nuostatų arba jas taikyti tik konkrečiais atvejais ar konkrečiomis sąlygomis; šios nuostatos išdėstytos:
  - 30 straipsnio 2 dalyje;
  - 44 straipsnio 1 dalies e punkte, 3 ir 4 dalyse;
  - 55 straipsnio 1 dalyje 35 straipsnio atžvilgiu, kiek tai susiję su nesunkiomis nusikalstamomis veikomis;

- 58 straipsnyje 37, 38 ir 39 straipsnių atžvilgiu;
  - 59 straipsnyje.
- 3 Bet kuri valstybė arba Europos Sąjunga Konvencijos pasirašymo metu arba deponuodama savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentą, pateikdama deklaraciją Europos Tarybos generaliniam sekretoriui gali pareikšti, kad ji pasilieka teisę už 33 ir 34 straipsniuose nurodytą elgesį vietoje baudžiamųjų sankcijų numatyti nebaudžiamąsias sankcijas.
  - 4 Bet kuri Šalis gali visiškai arba iš dalies atšaukti išlygą pateikdama deklaraciją Europos Tarybos generaliniam sekretoriui. Ši deklaracija įsigalioja nuo tos dienos, kurią Europos Tarybos generalinis sekretorius ją gavo.

79 straipsnis. Išlygų galiojimas ir peržiūra

- 1 78 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytos išlygos galioja penkerių metų laikotarpį nuo šios Konvencijos įsigaliojimo atitinkamos Šalies atžvilgiu dienos. Tačiau tokios išlygos gali būti atnaujintos tokios pat trukmės laikotarpiams.
- 2 Likus aštuoniolikai mėnesių iki išlygos galiojimo pabaigos, Europos Tarybos generalinis sekretorius praneša atitinkamai Šaliai apie jos galiojimo pabaigą. Likus ne mažiau kaip trimis mėnesiais iki išlygos galiojimo pabaigos, Šalis praneša Generaliniam sekretoriui, ar ji savo išlygą palieka galioti, iš dalies pakeičia ar atšaukia. Jei atitinkama Šalis nepateikia pranešimo, Generalinis sekretorius informuoja tą Šalį, kad jos išlyga laikoma automatiškai pratęsta šešių mėnesių laikotarpiui. Jei atitinkama Šalis iki to laikotarpio pabaigos nepraneša apie savo ketinimą išlygą palikti galioti arba iš dalies pakeisti, išlyga nustoja galioti.

- 3 Jei Šalis pateikia išlygą pagal 78 straipsnio 2 ir 3 dalis, prieš jos atnaujinimą arba paprašius ji pateikia GREVIO tos išlygos tolesnį taikymą pagrindžiančių priežasčių paaiškinimą.

80 straipsnis. Denonsavimas

- 1 Bet kuri Šalis gali bet kuriuo metu denonsuoti šią Konvenciją, apie tai pranešusi Europos Tarybos generaliniam sekretoriui.
- 2 Denonsavimas įsigalioja pirmą mėnesio dieną pasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui nuo tos dienos, kurią Europos Tarybos generalinis sekretorius gavo tokį pranešimą.

81 straipsnis. Pranešimas

Europos Tarybos generalinis sekretorius praneša Europos Tarybos valstybėms narėms, Europos Tarybos narėmis nesančioms valstybėms, kurios dalyvavo rengiant šią Konvenciją, kiekvienai pasirašiusią šaliai, kiekvienai Šaliai, Europos Sąjungai ir kiekvienai prie šios Konvencijos prisijungti pakviestai valstybei apie:

- a kiekvieną pasirašymo atvejį;
- b kiekvieno ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimą;
- c kiekvieną šios Konvencijos įsigaliojimo pagal 75 ir 76 straipsnius datą;
- d kiekvieną pagal 72 straipsnį priimtą pakeitimą ir tokio pakeitimo įsigaliojimo datą;
- e kiekvieną išlygą ir išlygos atšaukimą, padarytus pagal 78 straipsnį;

- f kiekvieną pagal 80 straipsnio nuostatas atliktą denonsavimą;
- g kiekvieną kitą aktą, pranešimą ar bet kokią kitą informaciją, susijusius su šia Konvencija.

Tai patvirtindami toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šią Konvenciją.

Priimta 2011 m. gegužės 11 d. Stambule vienu egzemplioriumi anglų ir prancūzų kalbomis; abu tekstai yra autentiški; šis egzempliorius deponuojamas Europos Tarybos archyvuose. Europos Tarybos generalinis sekretorius pateikia patvirtintas teksto kopijas kiekvienai Europos Tarybos valstybei narei, Europos Tarybos narėmis nesančioms valstybėms, kurios dalyvavo rengiant šią Konvenciją, Europos Sąjungai ir kiekvienai prie šios Konvencijos pakviestai prisijungti valstybei.

Priedėlis. Privilegijos ir imunitetai (66 straipsnis)

- 1 Šis priedėlis taikomas šios Konvencijos 66 straipsnyje nurodytiems GREVIO nariams, taip pat kitiems vizitų į atskiras šalis delegacijų nariams. Šiame priedėlyje terminas „kiti vizitų į atskiras šalis delegacijų nariai“ apima nepriklausomus nacionalinius ekspertus ir specialistus, nurodytus šios Konvencijos 68 straipsnio 9 dalyje, Europos Tarybos darbuotojus ir Europos Tarybos įdarbintus vertėjus žodžiu, lydinčius GREVIO jos vizitų į atskiras šalis metu.
- 2 Vykdydami funkcijas, susijusias su pasiruošimu vizitams į atskiras šalis ir jų vykdymu, taip pat tolesnės veiklos bei kelionių, susijusių su šiomis funkcijomis, metu GREVIO nariai ir kiti vizitų į atskiras šalis delegacijų nariai naudojami šiomis privilegijomis ir imunitetais:
  - a imunitetu nuo arešto arba sulaikymo ir asmeninio bagažo paėmimo ir imunitetu nuo bet kokio teisinio proceso dėl oficialiai einant savo pareigas pasakytų ar parašytų žodžių bei visų atliktų veiksmų;

- b atleidimu nuo bet kokių jų judėjimo laisvės apribojimų išvykstant iš savo gyvenamosios vietos valstybės ir į ją sugrįžtant ir atvykstant į šalį, kurioje vykdo savo funkcijas ir iš jos išvykstant; taip pat atleidimu nuo užsieniečių registravimo procedūros šalyje, kurioje lankosi arba pro kurią vyksta vykdydami savo funkcijas.
- 3 Kelionių, į kurias GREVIO nariai ir kiti vizitų į atskiras šalis delegacijų nariai vyksta vykdydami savo funkcijas, metu muitinio tikrinimo ir valiutos apribojimo atžvilgiu jiems taikomos tokios pačios sąlygos, kurios taikomos užsienio vyriausybių atstovams, laikinai vykdantiems oficialias pareigas.
- 4 Su Konvencijos įgyvendinimo vertinimu susiję dokumentai, kuriuos su savimi turi GREVIO nariai ir kiti vizitų į atskiras šalis delegacijų nariai, yra neliečiami tiek, kiek jie yra susiję su GREVIO veikla. Oficiali GREVIO korespondencija arba oficialūs GREVIO narių ir kitų vizitų į atskiras šalis delegacijų narių pranešimai negali būti sustabdomi ar cenzūruojami.
- 5 Siekiant užtikrinti visišką GREVIO narių ir kitų vizitų į atskiras šalis delegacijų narių žodžio laisvę ir visišką nepriklausomumą vykdant pareigas, imunitetas nuo teisinio proceso dėl jų einant savo pareigas pasakytų ar parašytų žodžių bei visų atliktų veiksmų, užtikrinamas ir toliau, nepaisant to, kad atitinkami asmenys jau nebevykdo tokių pareigų.
- 6 Privilegijos ir imunitetai šio priedėlio 1 punkte nurodytiems asmenims suteikiami tam, kad būtų užtikrintas nepriklausomas jų funkcijų vykdymas vadovaujantis GREVIO interesais, o ne jų asmenine nauda. Šio priedėlio 1 punkte nurodytų asmenų imunitetą Europos Tarybos generalinis sekretorius atšaukia visais atvejais, kai, jo nuomone, toks imunitetas trukdytų vykdyti teisingumą ir kai jį galima atšaukti nepažeidžiant GREVIO interesų.“
-